ЭКЗЕМПЛЯР Ф. Б. САПУ читального зала

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 235 (1239)
29 НОЯБРЬ
ШАНБА
1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Қишлоқдаги барча коммунистлар ва комсомоллар, қайси вазифада бўлишларидан қатъий назар, албатта пахта теришлари керак. Кимки теримдан четда турган бўлса, у ўзининг партия ва комсомоллик бурчини бажармаган ҳисобланади.

(Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатидан).

Даладаги барча ҳосилни нобуд қилмай тезда йиғиб олиш—ҳаммамизнинг ватанпарварлик бурчимиз

Партиялилар оммасининг юксак активлиги

Совет халқи меҳнат активлиги бениҳоя ошган бир вазиятда коммунизм қурувчилар съезди — КПСС XXI съездига тайёрланмоқда. Меҳнаткашлар зўр сиёсий активлик, юксак ватанпарварлик билан ўртоқ Н. С. Хрущевнинг етти йиллик план ҳақидаги доклади тезисларини ҳамда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш тўғрисида ва мамлакатда халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақида»ги тезислари лойиҳасини кенг муҳокама қилмоқдалар ва қизғин маъқулламоқдалар.

Ҳозирги кунда бутун мамлакатимизда умумхалқ муҳокамаси қизғин давом этмоқда. Завод ва фабрикаларда, қурилишларда, илмий ва маданий муассасаларда, колхоз ва совхозларда бўлиб ўтаётган йиғилишларда, шаҳар ва район партия активи йиғилишларида меҳнаткашлар бу тарихий ҳужжатларни кенг миқёсда коммунистик жамият барпо этишнинг буюк программаси деб баҳоламоқдалар, умумий ишимизга ёрдам берадиган конкрет таклифларини баён этмоқдалар.

Тошкент, Бекобод, Олмалиқ шаҳарларида бўлиб ўтган ва областимизнинг бошқа шаҳар ва районларида бўлиб ўтаётган партия активи йиғилишлари партиялилар оммасининг юксак сиёсий кўтаринкилиги вазиятида, партия ташкилотларининг жанговарлиги ва коммунистларнинг активлиги бениҳоя ўсган бир вазиятда ўтмоқда.

Коммунистик партиянинг кучи унинг халк оммаси билан мустаҳкам алоқасидадир. Партия халққа ўргатибгина қолмасдан, балки ундан ўрганади. қайнаб турган халқ ижодининг булоғидан баҳраманд бўлади. Партия халқ донишмандлиги, ижодий ташаббусининг энг яхши хусусиятларини ўзида мужассамлантиради. Коммунистик партиямиз амалга оширган бирорта тадбир йўқки, халк билан маслаҳатлашмаган, халқ фикрини олмаган бўлсин. Кейинги вақтларда партиямиз томонидан амалга оширилган ва тўғрилиги турмушда исботланган бир қанча муҳим тадбирлар — саноат ва қурилишни бошқаришнинг қайта қурилганлиги, план органларининг қайта қурилганлиги ва мустаҳкамланганлиги, МТСларнинг қайта ташкил этилганлиги ва колхоз тузумини янада мустаҳкамлаш соҳасидаги тадбирларнинг амалга оширилганлиги ва бошқа тадбирларнинг ҳаммаси умумхалқ муҳокамасига қўйилди ва барча меҳнаткашлар томонидан маъқулланди. Шунинг учун ҳам коммунистик партиянинг сиёсати бирдан-бир тўғри, халқ манфаатлари, орзу-истакларини ўзида гавдалантирувчи, меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларини ифодаловчи сиёсатдир.

«СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган ва КПССнинг навбатдан ташқари XXI съезди муҳокамасига тақдим этилган контроль рақамлари. — дейилади тезисларда, — мамлакатимизнинг коммунизм сари тараққий этиб боришидаги янги босқични акс эттиради. Партия коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини ишлаб чиққанида шу планларни муваффақиятли амалга оширишнинг ҳал қилувчи шарти бўлган халқ ижодий ғайратининг битмас-туганмас чашмасига мурожаат қилади. Партиянинг, партия маҳаллий ташкилотларининг вазифаси — бундан буён ҳам омма билан ўз алоқаларини тинмай кенгайтириш ва мустаҳкамлашдан, оммани маърифатли қилиш ва ташкил этишдан, айни вақтда оммадан тинмай ўрганиш, омманинг тажрибасини умумлаштириш ва ёйишдан иборат».

Шуни унутмаслик кераккi, етти йиллик планнинг муваффақиятли равишда бажарилиши корхоналарда ва қурилишларда, колхозларда ва совхозларда, илмий муассасаларда, партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларида бевосита ҳал қилинади. Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда оммани конкрет ишлаб чиқариш вазифаларини бажаришга жалб этиши лозим бўлган бошланғич партия ташкилотларининг роли яна ҳам ошади.

Халқ ижодий кучлари ва меҳнат ғайрати бениҳоя ошган ҳозирги кунда партия ташкилотлари ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар, шонли интеллигенциямиз — барча меҳнаткашларнинг коммунистик жамият барпо этишга бўлган буюк иродаси ва кучини КПСС XX съезди қарорларини амалга оширишга сафарбар этмоқдалар. Меҳнаткашлар илгариги беш йиллик планларни партиямиз раҳбарлигида қандай юксак кўтаринкилик ва ижодий ташаббус билан бажарган бўлсалар, етти йиллик планда кўзда тутилган буюк программани ҳам шунчалик садоқат ва иштиёқ билан бажаришга тайёр эканликларини билдирмоқдалар. Ҳамиша ва ҳамма вақт кудратли умумхалқ ҳаракатининг олдинги сафларида мардонавор борган коммунистлар — мустаҳкам идрок, ижодий ташаббус, юксак садоқат эгалари — коммунизм қуриш учун курашнинг ташкилотчилари ва илҳомчилари бўлмоқдалар.

Бутун мамлакатда КПСС XXI съезди шарафига умумхалқ социалистик мусобақаси қизғин авж олиб кетган ҳозирги кунда коммунист ва комсомоллар умумхалқ социалистик мусобақасининг олдинги сафларида бормоқдалар, янги ватанпарварлик ва ижодкорлик ҳаракатининг ташаббусчилари бўлиб майдонга чиқмоқдалар. Ўртоқ Н. С. Хрущевнинг етти йиллик план ҳақидаги доклади тезисларини муҳокама қилиш давомида янги ажойиб ташаббус — коммунистик меҳнат бригадалари вужудга келмоқда. Янги коммунистик бригадалар мамлакатимиз ёш авлодини партия томонидан қўйилган буюк вазифалар даражасида туришга, коммунизм қуришдан иборат умумхалқ ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишга, ўзларини коммунистик жамият кишисига хос хусусиятлар ва сифатлар руҳида тарбиялашга интилаётганликларини кўрсатади.

Мамлакатимиз саноат корхоналари ва қурилишларида, колхоз ва совхозларда, РТСларда неча минглаб ёшлар коллективлари коммунистик меҳнат бригадаларини ташкил этиш соҳасидаги янги ватанпарварлик ташаббусни қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Тошкент тўқимачилик комбинатида, Октябрь революцияси номли паровоз-вагон ремонт заводида ва Тошкент, Бекобод, Чирчиқ, Олмалиқ ва бошқа шаҳарларнинг саноат корхоналарида ана шундай коммунистик бригадалар ташкил этилмоқда.

Партия ташкилотларининг муҳим вазифаси — бу муҳим ташаббусни кенг қўллаб-қувватлашдан, саноат корхоналари, транспорт, қурилиш, колхоз, совхоз, РТС, МТСларда кенг ёйишдан, ёшлар коллективларининг КПСС XXI съездини муносиб кутиб олишга ва янги етти йиллик планни муваффақиятли суратда амалга оширишга қаратилган коммунистик мажбуриятларини бажаришларида уларга яқиндан ёрдам беришдан иборат.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари партия ва совет халқи ҳаётида муҳим воқеа бўлган КПСС XXI съездини кутиб олишга қизғин тайёрланмоқда. Марксизм-ленинизмнинг революцион назарияси билан қуролланган партия ташкилотлари меҳнаткаш халқ оммасининг ижодий ғайрат ва ташаббусини етти йиллик план топшириқларини бажаришга сафарбар этадилар, коммунистик қурилишнинг партиямиз томонидан белгилаб берилган улуғвор вазифаларини муваффақият билан амалга оширадилар.

СССР Олий Совети Президиумида

Иттифоқчи республикаларнинг ҳуқуқларини янада кенгайтириш ва совет савдосини ривожлантиришда уларнинг ролини ошириш мақсадида СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Советининг тақдимига мувофиқ, СССР Иттифоқ-республика Савдо министрлигини тугатди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Советининг тақдимига мувофиқ, СССР Ғалла маҳсулотлари министрлигини тугатди ва СССР Министрлар Советининг Ғалла маҳсулотлари Давлат комитетини тузди.

СССР Министрлар Совети ғалла маҳсулотлари Давлат комитетининг раиси — СССР министри қилиб ўртоқ **Л. Р. Корниец** тайинланди.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев матбуот конференцияси ўтказди

27 ноябрь кундузи Кремлда совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказилди. Матбуот конференциясида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев СССР ҳукуматининг Берлин масаласи ҳақидаги ноталари муносабати билан журналистларнинг саволларига жавоб қайтарди.

(ТАСС).

* *

ПАХТА ДАЛАЛАРИНИНГ ИЛҒОР КИШИЛАРИ

Суратда (чапдан ўнгга): С. Олтибоева — Бўка районидаги Сталин номли колхознинг кунига 200-250 килограммдан кўсак тераётган аъзоси. Х. Тугалова — Оққўрғон районидаги Жданов номли колхознинг теримчиси. У кунига кўсак териш нормасини ошириб бажармоқда. Х. Ҳасанова — Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг мавсумда 16 тонна пахта терган аъзоси.

С. Ўролов, В. Салов, М. Устабобоев фотолари.

Лавозим бошқаю, раҳбарлик бошқа ...

Ўртоқ А. Кисилевни кўпдан бери танийміз. У бундан икки-уч йил илгари Боёвут районида МТС директори бўлиб ишларди. Унинг бу ердаги раҳбарлиги узоққа чўзилмади, кейинчалик Янгийўл районидаги 1- МТСнинг бош агрономи вазифасига тайинланди. Эндиликда эса уни Чиноз районида учратишингиз мумкин, у қишлоқ хўжалиги инспекциясининг бошлиғи лавозимида хизмат қилмоқда.

Ўртоқ Кисилевни биринчи марта учратиб суҳбатлашган киши: «кўпни кўрган, тажрибаси ўткир одам экан» деб, қойил қолмай иложи йўқ. Нега деганда у, қўлидаги маълумотларга қараб, «ундай ишни бажардик, бундай ишни қойил қилмоқчимиз» тарзида ўз суҳбатдошини чиппа-чиндан ишонтирвориш қобилиятига эга.

Яқинда биз уни ўз кабинетида учратиб, қишлоқ хўжалиги инспекциясининг вазифалари нималардан иборат эканлиги ҳақида суҳбатлашдик:

— Район план бўлими, — ҳикоя қила бошлади ўртоқ Кисилев, — ўзингларга аён, пахтачилик, чорвачилик бўйича колхозларга план беради, ана ундан кейин район статистика бошқармаси бу планларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ҳар куни маълумот тўплаб туради. Биз бўлсак, ҳар иккала бўлим ишларини ҳалигидай, назорат қилиб турамиз...

— Бу бўлимларда неча киши хизмат қилади?

— Унча кўп эмас, бор-йўғи ўн икки киши, бизда эса шоферимиз билан ўн киши...

— РТСда олиб борилаётган ишларга ҳам сизлар раҳбарлик қиласизларми?

— Ие, бўлмаса-чи, техникага ҳам, колхозларда пахта плани, чорва планларининг бажарилишига ҳам биз раҳбарлик қиламиз-да, ахир бу ишларга район қишлоқ хўжалик инспекцияси, яъни, масалан, биз контроллик қилиб турмасак бўладими?!

Ана шундан кейин колхозларда кўрак териш, кўрак чувиш машиналари қандай ишлаётганлиги, теримчиларнинг кундалик белгиланган графикни қандай бажараётганликлари, давлатга ҳар куни неча процентдан пахта топширилаётганлиги, ниҳоят ана шу муҳим ишларга шахсан ўртоқ Кисилевнинг ўзи қандай раҳбарлик қилаётганлиги билан танишишга қизиқдик:

— «XIX партсъезд» колхозида — сўрадик биз, — 5 та кўрак териш машинаси бор экан, кеча шундан нечтаси ишлади, айтиб бера оласизми, ўртоқ Кисилев?

— Бу колхозда кўрак жуда кўп, машинанинг деярли ҳаммаси..

— Кечирасиз, биз аниқладик, фақат биттаси ишлабди.

Ўртоқ Кисилев маълумотлар йиғиндисидан иборат ён дафтарчасини варақлай кетди ва ниҳоят «дарвоқе, биттаси» дейишга мажбур бўлди. Кейин айбни РТС раҳбарларига ағдара бошлади:

— Ёрдам беришмайди, биздан кетди, эгасига етди, дейишади, шу РТС директори Кон Ги Енда ҳам инсоф йўқми дейманда ўзи, — деди.

Ажабо, бу бошлиқ ҳозиргина, РТСга ҳам, техникага ҳам биз раҳбармиз, деб кўкрагига ураётган эди, энди нега бирдан айниб қолди экан-а!

Маълум бўлишича, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Сталин номли, камқувват «Коммунизм», «Победа» колхозларида биттадан, «Октябрь 40 йиллиги» колхозида эса иккита кўрак териш машинаси ишлаши лозим эди. Бу машиналарнинг ҳаммаси ҳам ҳозиргача РТСда ремонт қилинмай турибди.

Мана, бошлиқнинг раҳбарлиги! У РТСда бўлмаган, ҳақиқий аҳволдан хабар олмаган, колхоз раҳбарларининг бу ҳақдаги шикоятларига қулоқ солмаган. Ахир ердаги ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган бир паллада кўрак териш машиналаридан фойдаланмасликни нима деса бўлади, район қишлоқ хўжалик инспекциясининг «раҳбарлик» услуби шу бўлдими, энди!

Район колхозларида кўрак чувиш машиналаридан ҳам дуруст фойдаланилмаяпти. «Октябрь 40 йиллиги» колхози, «XIX партсъезд» колхозларида биттадан, «Коммунизм» колхозида эса иккита кўрак териш машинаси ишга туширилмаган. Натижада терилган кўракларни вақтида чувиб, улгуриб бўлмаяпти, бу колхозларда давлатга пахта топшириш суръати кундан-кунга пасайиб кетяпти. «XIX партсъезд» колхозида эндигина 59, «Коммунизм» колхозида 56 процент пахта тайёрланибди-ю, ўртоқ Кисилевнинг «аммо билмадим, хабарим йўқ» деб бамайлихотир жавоб беришига нима дейсиз?!

Шу кеча-кундузда колхозлардаги сушилка хўжаликларининг нормал ишлаб туришига ҳам шахсан район қишлоқ хўжалиги инспекцияси раҳбарлик қилиши керак. Ваҳоланки ўртоқ Кисилев ақалли қайси колхозда қанча ёқилғи запаси борлигини билмайди.

— Станцияда 800 тонна кўмир бор эди, билмадим, ташиб олдиларми-йўқми, — дейди у.

Тўғриси бу кўмир ҳалигача тўла ташиб олинмаган. Унинг устига «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», «Коммунизм» колхозларида сушилкалар тўлиқ ишламаяпти, аниқланишича ўртоқ Кисилевнинг бундан ҳам хабари йўқ экан.

Район қишлоқ хўжалик инспекцияси раҳбарлари (бош агроном ўртоқ Я. Кочебей) шу долзарб кунларда барча колхозчиларни пахта йиғим-теримида тўла қатнашишларини, уларнинг кундалик кўрак териш нормаларини ошириб бажаришларини таъминлаш учун астойдил курашишлари, ишга тўғри раҳбарлик қилиб, вазифаларини сидқидил билан ўташлари лозим.

Йўл қўйилаётган ана шундай қатор камчиликлар туфайли Чиноз райони пахтакорлари қолоқликдан чиқа олмаётирлар. Буни А. Кисилев билан Я. Кочебей ўртоқлар яхши тушуниб олишлари керак. Агар ўртоқ Кисилевнинг раҳбарлик услуби «билмайман, хабарим бўлмапти...»дан иборат бўлса, район қишлоқ хўжалиги инспекциясининг раҳбарлиги қаерда қолади?!

Район партия комитети ва район ижроия комитети раҳбарлари ҳам шу ҳақда ўйлаб кўришлари керак.

У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Колхозчилар миннатдор

Шу кунларда Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхозга борсангиз, колхозчилар, шаҳар ишчилари ва хизматчилари билан ёнма-ён туриб пахта тераётган мактаб ўқувчиларини ҳам кўрасиз. Булар— Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 11-ўрта мактабнинг ўқувчилари.

Мактаб ўқувчилари, ўқитувчилари, хизматчилари ҳар йили ҳам шу колхозга чиқиб, етиштирилган ҳосилни териб олишда ёрдамлашадилар. Мактаб ўтган йили колхознинг 140 тоннага яқин пахтасини териб берган эди. Ўқувчилар бу йил ўтган йилдагига қараганда кўп пахта теришга аҳд қилиб, дастлабки кунлардан бошлабоқ самарали меҳнат қилмоқдалар. Шу кунларда 135 ўқувчининг ҳар бири кунига ўртача 100-120 килограммдан кўсак тераётир. Теримда мактаб комсомоллари ўрнак бўлаётирлар. Комсомол ўқувчилар ўртасида бошланган социалистик мусобақа самарали натижалар бермоқда. Бу мусобақада 10-синф ўқувчиларидан Каримбердиев, Азизов, Абдуваҳобов ўртоқлар олдинда бормоқдалар. Колхознинг кўп минг килограммчи чевар теримчиларига эргашиб, фидокорона меҳнат қилаётган бу ўқувчилар кунига 140-130 килограммдан пахта терган бўлсалар, ҳозирги пайтда 250 килограммга етказиб кўсак тераётирлар. Улардан ўрнак олган 9-синф ўқувчиларидан Эргашев, Муродов, Яминовалар ҳам 180-200 килограммдан кўсак териб топширмоқдалар.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ўқувчиларнинг унумли ишлаши тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Нормасини ортиғи билан бажариб, кўп пахта териб ҳаммани қойил қолдираётган ўқувчилардан 20 га яқин кишини колхоз правлениеси 100 сўмдан тортиб 500 сўмгача пул ҳамда қимматбаҳо буюмлар, «Победа» маркали қўл соатлари билан мукофотлади. Бундан руҳланган ўқувчилар янада ғайрат билан меҳнат қила бошладилар.

Колхозда бу мактабдан ташқари 16-мактаб ўқувчилари ва 3, 5-нон заводининг ишчилари ҳам пахта тераётирлар.

Колхоз правлениеси ёрдамчилар ўртасида бошланган ўзаро социалистик мусобақа илғорларига тақдим этиш учун «Рубин» маркали телевизор приёмниги ажратди. Мактаб коллективи социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, бу мукофотни олиш учун кун сайин суръатга-суръат қўшмоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг Мурожаати эълон қилингандан кейин колхоз далаларида иш яна қизиб кетди. Мактаб ўқувчилари, ўқитувчилар коллективи бу Мурожаатни қизғин муҳокама қилдилар. Қолган ҳосилни йиғиб-териб олиш, республикамиз бўйича планнинг бажарилишига ҳисса қўшиш учун янада ғайрат билан ишлашга сўз бердилар. Кўп минг килограммчи ўқувчилардан Қаҳрамон Абдуваҳобов сўзга чиқиб, яна камида 1,5 тонна кўсак териб беришга ваъда қилди.

Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари мактаб ўқувчиларининг ёрдамидан миннатдор бўлмоқдалар. Етиштирилган ҳосилнинг сира нобуд қилмай териб олинишига астойдил ёрдам бераётган ўқувчиларга раҳматлар айтмоқдалар.

Ф. НУРИТДИНОВ.

* *

Боёвут районидаги К. Маркс номли колхоз раиси ўртоқ Ю. ХЎЖАБЕКОВГА,
партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. УСМОНОВГА,
комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ ЭГАМОВГА

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва Область ижроия комитети Боёвут районидаги К. Маркс номли колхоз аъзоларининг КПСС XXI съезди шарафига социалистик мусобақани кенг қизитиб, пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари — 27 ноябрда 100,3 процент бажарганликларини қониқиш билан қайд қиладилар.

Колхоз аъзолари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга яна қўшимча равишда камида 500 тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

Шунингдек колхоз давлатга гўшт сотиш планини 116,9 процент, дон сотиш планини 142 процент, сут сотиш планини 140 процент, узум сотиш планини 200 процент, жун сотиш планини 101,8 процент, тухум сотиш планини 433 процент, пилла сотиш планини 167,9 процент қилиб бажарди.

Колхоз дон экинлари экиш планини 108 процент бажарди. Жамоат чорвачилиги ем-хашак ва иссиқ бинолар билан таъминланди, силос бостириш плани эса 136 процент адо этилди.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети колхозчиларни, РТС ишчиларини, пахта йиғим-теримида колхозга ёрдам бераётган Ховос ва Боёвут район мактабларининг ўқувчиларини, Чирчиқ медицина билим юрти студентларини ва Чирчиқ шаҳар меҳнаткашларини, партия ва комсомол ташкилотларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини эришилган муваффақият билан табриклайдилар ва ишонч билдирадиларки, улар қўшимча олган мажбуриятларини бажарадилар, етиштирилган ҳамма ҳосилни ўз вақтида нобуд қилмай териб олиб давлатга топширадилар, чорва қишловини ўтказишга яхши тайёргарлик кўрадилар, ерни ўз вақтида шудгор қиладилар ва қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини ривожлантиришда янада янги ютуқларни қўлга киритадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ	**ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ**

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси ўртоқ М. ЮНУСОВГА,
партия ташкилотининг секретари ўртоқ К. ЭГАМБЕРДИЕВГА,
комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ М. НУРИЕВГА

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва Область ижроия комитети Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози аъзоларининг КПСС XXI съезди шарафига социалистик мусобақани кенг қизитиб, пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари — 27 ноябрда 100,27 процент бажарганликларини қониқиш билан қайд қиладилар.

Колхоз аъзолари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна қўшимча равишда камида 400 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

Шунингдек, колхоз давлатга гўшт сотиш планини 102 процент, сут сотиш планини 127 процент, жун сотиш планини 134 процент, тухум сотиш планини 163 процент, дон сотиш планини 114 процент ва пилла сотиш планини 104 процент бажарди.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети колхозчиларни, РТС ишчиларини, пахта теримида колхозга ёрдам бераётган Оққўрғон ва Октябрь район мактаблари ўқувчиларини, савдо-кооператив мактаби студентларини, партия ва комсомол ташкилотларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини эришилган муваффақият билан табриклайдилар ва ишонч билдирадиларки, улар қўшимча олган мажбуриятларини бажарадилар, етиштирилган ҳамма ҳосилни ўз вақтида нобуд қилмай териб олиб, давлатга топширадилар, чорва қишловини ўтказишга яхши тайёргарлик кўрадилар, ерни ўз вақтида шудгор қиладилар ва қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини ривожлантиришда янада янги ютуқларни қўлга киритадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ	**ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ**

СТУДЕНТ АБДИҒАФУР ЖЎРАЕВ БИР КУНДА 512 КИЛОГРАММ КЎСАК ТЕРДИ

ОҚҚЎРҒОН. **(Телефон орқали олинди).** Тошкент чет тиллар педагогика институтининг студентлари «Оққўрғон» совхози далаларида фидокорона меҳнат қилиб, мўл ҳосилни териб олишда совхоз ишчиларига астойдил ёрдам бермоқдалар.

Институт студентлари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан ўзаро социалистик мусобақани янада кучайтириб юбордилар. Француз тиллари факультетининг студенти Абдиғафур Жўраевнинг номи бутун совхозга машҳур бўлди. Абдиғафур бир кунда 512 килограмм кўсак териб, ўз тенгдошларини қойил қолдирди. Ўртоқ Жўраев шу кунга қадар 3 тонна пахта, 2,5 тонна кўсак терди. Абдиғафур Мурожаатга жавобан мавсум охиригача яна 2300 килограмм кўсак териб беришга қарор қилди. Шу кунларда у ўз сўзининг устидан чиқиш учун астойдил курашаётир.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1958 йил 28 ноябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш	Районлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш
Бўстонлиқ	85,80	0,80	Гулистон	72,88	0,73
Пискент	82,40	0,70	Октябрь	71,41	0,74
Боёвут	81,43	0,70	Сирдарё	69,93	0,56
Қуйи Чирчиқ	80,90	0,64	Чиноз	69,47	0,49
Бўка	79,72	0,78	Ўртасарой	69,41	0,62
Бекобод	77,70	0,76	Орджоникидзе	68,27	0,90
Оққўрғон	77,42	0,96	Янгийўл	62,74	0,51
Юқори Чирчиқ	75,90	0,63	Оҳангарон	48,55	0,66
Верхне-волинск	75,25	0,54	Калинин	41,39	0,58
Ўрта Чирчиқ	74,16	0,66			
Мирзачўл	73,96	0,60	Область бўйича	74,26	0,69

КПСС XXI СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

Ўртоқ Н. С. Хрушчев докладининг тезислари ҳамда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мактаблар ҳақидаги тезислари умумхалқ муҳокамасида

Мебель саноатига эътиборни кучайтирайлик

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари» ҳақида КПСС XXI съездида қиладиган доклади тезисларида меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини янада ошириш, уларнинг турмуш даражасини яхшилашга қаратилган жуда катта тадбирлар белгиланган. Етти йилликда кенг истеъмол буюмлари, жумладан мебеллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга катта эътибор берилади.

Республика меҳнаткашларининг мебель буюмларига бўлган катта эҳтиёжларини назарга олиб, сўнгги йиллар ичида бу ерда мебель саноатини ривожлантириш юзасидан катта ишлар қилинди. Фақатгина сўнгги 8 йил ичида буфетлар ишлаб чиқариш ўн баравар, шкафлар 5 баравар, диван 3 баравар, стол, стул, креслолар тайёрлаш эса 2 баравар кўпайди. Мебель саноатининг умумий маҳсулоти эса деярлик уч баравар ошди.

Республикамизнинг мебель саноати асосан Тошкент областида марказлашгандир. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган мебель буюмлари Ўзбекистонда тайёрланаётган мебелнинг 60 процентга яқинини ташкил этади.

Сўнгги йилларда областимизда мебель ишлаб чиқаришнинг тез суръатлар билан ривожланишига қарамай, у аҳолининг тобора ўсиб бораётган талаб ва эҳтиёжларини тўла қондирмаётир. Бунинг устига реализация қилинаётган мебель буюмларининг сифати ҳам талабга жавоб бера олмайди. Областимиздаги мебель саноати корхоналари бежирим, қулай ва нафис мебелларни жуда кам ишлаб чиқармоқдалар. Шунинг учун ҳам бундай буюмлар Украина, Болтиқ бўйи республикаларидан ҳар йили жуда кўп миқдорда келтирилмоқда. Лекин уларни келтириш учун кўп миқдорда устама харажатлар сарфланади. Бу эса мебель нархини қимматлаштириб юборишга сабаб бўлмоқда. **Бунга хотима бериш учун областимизда сифатли мебель ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш зарур.**

Областимизда ишлаб чиқарилаётган мебель буюмлари миқдори ва сифатининг қониқарсиз аҳволда бўлишига асосий сабаблардан бири шуки, бизда уни ишлаб чиқариш ихтисослаштирилмаган. Мебель тайёрлаш жуда кўп кичик корхоналар ва ҳунармандчилик кооперацияси артеллари ва цехларига сочиб юборилган. Ҳозирги вақтда ўз ишлаб чиқариш қувватлари жиҳатидан бирбиридан кескин фарқ қиладиган ўнларча корхоналарда мебель буюмлари тайёрланмоқда. Областимизда фақат тўртта корхона мебель буюмлари ишлаб чиқариш бўйича ихтисослаштирилгандир.

Турмуш ихтисослаштирилган корхоналарнинг майда цех ва артелларга нисбатан жуда катта афзалликларга эга эканлигини кўрсатмоқда. Ҳар бир мебель фабрикаси 1957 йил давомида ўрта ҳисоб билан 7 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган бўлса, ихтисослаштирилмаган корхоналарнинг ҳар бирида фақат 260 минг сўмлик мебель тайёрланган, холос. Ҳунармандчилик кооперациясига қарашли артелларда эса бу кўрсаткич янада паст. Бундай артеллар бир йилда ўрта ҳисоб билан 190 минг сўмлик ва ундан ҳам кам миқдорда мебель ишлаб чиқарганлар. Бундан ташқари ихтисослаштирилмаган корхоналар ва артеллар томонидан тайёрланаётган мебелларнинг таннархи нисбатан қиммат, сифати эса ёмон. Чунки майда корхона ва артелларда ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш мумкин бўлмагани учун уларда ҳамма иш процесслари қўл кучи билан бажарилади. **Шунинг учун ҳам ҳунармандчилик кооперациясига қарашли артелларда диван, шкаф, буфет, шифонер, стол ва стуллар ишлаб чиқаришни тамомила тўхтатиш, бундай буюмларни тайёрлашни етарли малакали ишчи кучига, юқори унум билан ишлайдиган машина ва механизмларга эга бўлган ихтисослаштирилган йирик фабрикаларда марказлаштириш мақсадга мувофиқдир.**

Шу нарсани ҳам алоҳида қайд қилиб ўтиш керакки, мебель ишлаб чиқариш бўйича ихтисослаштирилган фабрикалардаги иш процессларини механизациялашни тубдан яхшилаш зарур. Областимиздаги энг йирик мебель фабрикаларидан бири — 1-фабрикада умумий иш ҳажмининг деярлик 80 проценти механизациялашган. Лекин шунга қарамай, айрим буюмлар асосан қўл кучи ёрдами билан тайёрланаётир. Диванлар, тўгарак столлар ишлаб чиқариш процессларининг фақат 14-18 проценти механизациялашган, холос. Буюмларни пардозлаш ишлари қўл кучи билан бажарилмоқда. Шунингдек, деталлар, айрим узел ва тайёр мебелларни цехлараро транспортировка қилиш механизациялашмаган.

Областимиздаги мебель фабрикаларини асосий ва ёрдамчи материаллар билан таъмин этишнинг қониқарсиз аҳволда бўлиши бундай буюмлар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқда. Фабрикаларимиз асосан қардош республикалардан келтириладиган ярим фабрикатлар, хомашёлар асосида ишлайди. Аммо бундай материаллар ўз вақтида етарли миқдорда етказиб берилмаётир.

1-мебель фабрикаси таъминотнинг ёмонлигидан кўпинча маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича белгиланган планларни бажармаётир. Фабрикага хомашё етказиб берувчи асосий корхоналар — Уфадаги йиғма уй ва фанера заводи, Зеленоделск ва Океанск фанера заводлари фабрикани белгиланган материаллар билан таъминлашда катта камчиликларга йўл қўймоқдалар. Буни қуйидаги мисолларда кўриш мумкин. Фабрика шу йилнинг январь ойида ҳаммаси бўлиб 11.7 минг квадрат метр елимланган фанера олди. Бундан кейинги икки ой давомида эса фанера бир квадрат метр ҳам етказиб берилмади. Апрелда 22 минг, майда 16.3 минг квадрат метр фанера келтирилган бўлса, июнь ойида яна олинмади. Бундан кейинги ойларда ҳам худди шу аҳвол давом этди. Етказиб берилаётган фанера миқдор жиҳатидангина эмас, балки турлари жиҳатидан ҳам ишлаб чиқариш эҳтиёжларига жавоб бермаётир. 1958 йилнинг биринчи ярмида фабрика учун 84 минг 163 квадрат метр фанера келтириш белгиланган бўлса, амалда ҳаммаси бўлиб 49 минг 870 квадрат метр фанера олинди.

1959-1965 йилларда кенг истеъмол буюмлари сифатини яхшилаш учун кескин кураш олиб бориш мўлжалланган. **Шунинг учун бизнинг фикримизча, истеъмол қилувчи корхоналар билан маҳсулот етказиб берувчи корхоналар ўртасидаги муносабатни ўзгартириш вақти етиб келди.** Бу муносабатлардаги нормал бўлмаган ҳолат сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга сабаб бўлаётир.

Яқинда давлат инспекцияси фабрика томонидан ишлаб чиқарилаётган мебель буюмлари сифатларини аниқлаш юзасидан текшириш ўтказганида, бу соҳада катта камчиликлар содир бўлаётганлигини аниқлади. Текширилган 45 та шкаф, стол, диванларнинг 14 тасининг сорти пасайтирилди, 15 та буюмда дефектлар борлиги аниқланди ва 4 та буюм брак қилинди. Шундай қилиб, текширилган 45 та буюмнинг 33 таси дефектли бўлиб чиқди.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатининг паст бўлишига сабаб бўлаётган иккинчи иллат фабрикада лабораториянинг йўқлигидир, бунинг натижасида ёғочларнинг намлигини, бошқа корхоналар томонидан етказиб берилаётган хомашё сифатини текшириш мумкин бўлмаётир. **Областимиздаги мебель фабрикаларида лабораториялар ташкил этиш кечиктириб бўлмайдиган вазифадир.**

Мебель фабрикаларига пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан берилаётган топшириқларни мутлақо тўхтатиш керак. Бу, корхоналарнинг ишлаб чиқариш программаси бўйича белгиланган топшириқларни тўла бажаришига путур етказаётир. 1-мебель фабрикаси шу йилнинг ўтган ойлари ичида белгиланган пландан ташқари 820 минг сўмлик гимнастика скамейкалари, 1700 та кресло, 100 та табуретка, 50 та стол ва 30 та юмшоқ диванлар ишлаб чиқариш ҳақида топшириқ олди.

Областимиз мебель саноати корхоналари аҳолининг айрим мебель буюмларига бўлган эҳтиёжларини яхши ҳисобга олмаётирлар. Шу вақтга қадар комбинациялашган мебеллар, шунингдек бир хонали ва икки хонали уйларга мўлжалланган мебеллар комплекти ишлаб чиқариш йўлга қўйилмаган. Бундай мебелларга кун сайин ўсиб бораётган эҳтиёжни тўла қондириш мақсадида **етти йилликда район саноат комбинатлари, Тошкент шаҳар ва область саноат бошқармаларининг айрим цехларида, шунингдек ҳунармандчилик кооперацияси артеллари базасида бир қанча ихтисослаштирилган мебель корхоналари барпо қилиш зарур.**

Ж. ЮСУПОВ.

Ўзбекистон ССР Статистика бошқармасининг бўлим бошлиғи.

Газеталар саҳифаларида

Ленинское знамя

Янгийўл шаҳрининг меҳнаткашлари КПСС XXI съездида ўртоқ Н. С. Хрушчев қиладиган докладнинг тезислари билан танишиб, унда кўрсатилган тадбирларни якдиллик билан маъқулламоқдалар.

Ёғ заводининг бош инженери ўртоқ Д. Зуфаров «Ленинское знамя» газетасида етти йиллик планнинг ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, мамлакатимизда 1965 йилга бориб, 1 миллион 975 минг тонна ўсимлик мойи ишлаб чиқарилиши ва бу ишга янгийўлликлар ҳам муносиб ҳисса қўшишлари ҳақида ёзади.

— Яқин икки йил ичида, — дейди ўртоқ Зуфаров, — шаҳарда ёғ-экстрат заводи қурилиб битади. Янги техника билан тўла жиҳозланадиган бу корхонада меҳнат унумдорлиги анча ортади. Чигитдан ёғ олиш ва ёғ ишлаб чиқариш ҳозиргига қарганда икки баравар кўп бўлади. Совун ишлаб чиқариш эса 3 бараварга етади.

Ленин йўли

«Ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезисларида, — деб ёзади. Чирчиқдаги тикувчилик фабрикасининг директори ўртоқ Мирсаидов «Ленин йўли» газетасида, — енгил саноатни ривожлантиришга катта аҳамият берилган. Бу соҳадаги ишларни бажаришда бизнинг коллективимиз зиммасига ҳам катта вазифалар юклатилади. Келгуси йилда фабрикамиз ёнида янги тикувчилик фабрикаси қурилиб битказилади. Бу эса аҳолига кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни бундан ҳам кўпайтириш имконини беради».

Фабрика бошланғич партия ташкилоти ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС XXI съездида «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари» тўғрисида қиладиган доклади тезисларини ҳамда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш тўғрисида ва мамлакатда халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақида»ги тезисларини ишчи ва хизматчиларга кенг тушунтириш юзасидан зарур тадбирларни кўрди. Гаряйнов, Абиев каби агитаторлар цехларда тез-тез бўлиб, ишчилар ўртасида буюк ишлар программаси ҳақида суҳбатлар ўтказаётирлар.

РЕПОРТАЖ. Ўқитувчилар хонасида

Тошкент марказидаги уч қаватли бинолардан бирига жойлашган 50-мактаб зинапоясидан кўтарилиб, «Ўқитувчилар хонаси»га кирамиз. Ёп-ёруғ, кенг ва шинам бир хона. Ўртада узун стол. Девордаги катта расм эътиборни ўзига жалб қилади: Ленин «Правда» газетасини ўқимоқда. Стул ва диванларга оппоқ жилд кийгизилган. Бурчакда рояль.

Бутун халқимиз КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг материалларини зўр қувонч билан муҳокама қилаётган мана шу ажойиб кунларда бу хона одатдагидан ташқари гавжум. Меҳнаткашларнинг фарзандларини — келгуси бўғин вакилларини тарбиялашдек шарафли вазифани бажараётган ўқитувчилар партия ва ҳукуматимиз томонидан ишлаб чиқилган тезисларни зўр қизиқиш билан муҳокама қилмоқдалар, чунки мактабнинг ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлаш, ёшларимизни маданиятли, билимдон ва ҳунарманд кишилар қилиб етиштириш ана шу кишиларнинг шарафли бурчидир.

Ҳар кимнинг оғзида «тезис», «мактаб», «меҳнат», «ҳунар» каби сўзлар. Биз ўқитувчиларнинг қизғин суҳбатларига, самимий баҳсларига, дўстона тортишувларига қулоқ соламиз. Мана, юқори синфларда адабиётдан дарс берувчи Александра Васильевна Давидова сўзламоқда.

— ...Бизнинг давримизда, атом электростанциялари, музёрарлари барпо этилган, электрон ҳисоб машиналари, сунъий Ер йўлдошлари яратилган бир даврда мамлакатимизда физика, химия, математика, биология каби фанларга катта эътибор берилаётганлиги бежиз эмас. Лекин шуниси яхшики, ҳеч қачон гуманитар фанларнинг аҳамияти унутилмайди, аксинча уларга эътибор янада кучайтирилмоқда. Ахир бизнинг ишчиларимиз коммунизм қурувчиларнинг илғор вакиллари-да. Саккиз йил мактаб қучоғида таълим олиб, завод ёки фабрикага ишга борган йигит ва қизларимиз станокларни эгаллаш билан бирга, адабиёт ва санъат масалаларида ҳам адашмасинлар-да. Бунинг ўзи ҳам кифоя қилмайди. **Ўқувчиларга музика ва бадиий таълим бериш ҳам бугуннинг муҳим масалаларидандир. Саккиз йиллик янги мактабларни битириб чиқувчи йигит ва қизларимиз поэзияни ҳам, музикани ҳам, тасвирий санъатни ҳам яхши билсинлар ва чуқур таҳлил қила олсинлар.**

— Ўрта мактабни қайта қуриш, — деб суҳбатга аралашди мактаб илмий бўлим мудири Анна Константиновна Дзюина,—фикримча, ўзлаштиришнинг юқори бўлишига ҳам катта ёрдам бериши керак. Баъзан биз 8-10 синф ўқувчиларига шундай нарсаларни топширамизки, бу нарсалар юқори синф ўқувчиларига жуда ортиқчалик қилади. Эсларингизда бўлса керак, икки қиз тўққизинчи синфдан фабрикага ишга кетиб қолганида, бизни қойишган эди. Менимча, баъзи ўқувчилар ўнинчини тамомламай, ишлаб чиқаришга борадиган бўлсалар, қаршилик қилишнинг ҳожати йўқ. Масалан, Гальченко, Бочаров, Плешков сингари ўқувчилар жуда яхши ишлашаяпти. Янаги йилга улар ишчи-ёшлар мактабини тугатадилар. Ҳам ҳунар, ҳам билим эгаси бўлиб чиқадилар.

Лекин шундай бўлса ҳам, баъзи масалалар ҳақида жиддий ўйлаб кўриш керак. Саккизинчи синфни тамомлаб чиқадиган болалар 15 ёшларда бўладилар. Уларни ишга жойлаштириш масаласи нима бўлади? Ваҳоланки ишга 16 ёшдан қабул қилинади. **Балки мактабга саккиз ёшдан қабул қилиш жорий қилинар? Бунда саккиз ёшда мактабга кирган бола саккизинчи синфни 16 ёшда битириб, бемалол корхоналардан бирига кириб ишлаш имкониятига эга бўлади.**

— Фикрингизга мутлақо қўшиламан, Анна Константиновна, — дейди ўзбек тили ўқитувчиси Галина Умаровна Муқимова. — Тил таълими, турли тилларни ўқитиш ҳақида менинг ҳам баъзи фикрларим бор. Албатта, уч тилни ўрганиш баъзилар учун оғирлик қилади. Программани енгиллаштириб, ўқувчиларга қулайликлар яратиш керак. **Ҳар ҳалай, ўзбек тилини 3 ёки 4-синфдан эмас, 5-синфлардан ўқита бошлаш керак.**

— Мени қувонтирган нарса, тўлиқсиз ўрта таълимнинг саккиз йиллик бўлишидир, — суҳбатга аралашди Евдокия Дмитриевна Рудницкая. — Ахир мураккаб рус тилини ўрганиш учун яна бир йил қўшилади-ку. **Қўшма гапларнинг синтаксиси темаларини саккизинчи синфга кўчирилса, жуда соз бўлади, ўқувчилар саводлироқ бўлиб чиқадилар.**

Қизғин, тортишувли суҳбат узоқ давом этади, лекин бу баҳслар ҳаммани қувонтириб, завқлантирар эди.

Биология ўқитувчиси А. П. Жмурковская интернатларни кўпайтириш лозим, дейди. Айниқса мактабларни ихтисослаштириш лозим. Педагог Л. М. Рудницкий эса саккиз йиллик мактабда 3 йил ичида (6-8-синфларда) физика курсини ўтиб улгириш жуда қийин бўлар деган мулоҳазани билдиради. Унинг фикрича, бу қисқа вақт ичида физикадек муҳим фан асосларини эгаллаш анча мушкул кўринади.

Лекин ўқитувчиларнинг кўпчилиги мактабларнинг ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлашда баъзи силжишлар борлигини якдиллик билан қайд қилади. Ўқувчиларнинг черчение, меҳнат дарсларига қизиқиши кучаймоқда. Мактабда ихтисослаштирилган иккита 8-синф бор. Бундай синфларда ўқиётган болалар мактабни битиргач, етуклик аттестати билан бирга, 4-разрядли слесарь деган гувоҳнома ҳам оладилар. 8-синфни тугатадиган қизлар эса бичувчилик ва тикувчилик касбини эгаллайдилар. Мактаб ўқувчилари автомобиль ҳайдаш, машина қисмларини ўрганиш, дурадгорлик каби дарсларни ҳам ўтмоқдалар. Бу эса ўқувчиларни меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялашга катта ёрдам бермоқда.

Мактаб катта, қутлуғ ўзгаришларга тайёрланмоқда. Энг муҳими ўқув-тарбия ишлари ҳаётга яқинлаштирилади. Бунга ҳеч ким шубҳа қилмайди. Иккинчи чорак охирларида чақириладиган педагогика кенгаши мажлисида бу масала яна кенг ва атрофлича муҳокама қилинади. Ўқитувчилар ўзларининг фойдали маслаҳатларини айтиб, мактабни қайта қуриш ишига ҳисса қўшадилар.

В. АЛИМОВ.

Ишчи-ёшлар ўқувига шароит яратилсин

Минглаб йигит-қизлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишни давом эттирмоқдалар, кечки ишчи-ёшлар мактабларида, техникумларда, институтларда, олий ўқув юртларининг сиртқи бўлимларида таълим олиб, ўз билимларини кенгайтириб бормоқдалар. Тезисларда ҳам кечки, сиртқи таълимга катта эътибор берилган. Мен ҳам яқингинада ана шу ёшлар қатори кечки мактабда ўқир эдим. Тошкентдаги 80-кечки ишчи-ёшлар мактабининг 9-синфини битириб, 10-га ўтганимда, ишлаб туриб ўқишнинг қийинчиликларини чуқурроқ ҳис қилдим. Оқири ўқишни ташлаб кетишга мажбур бўлдим.

Ҳеч кимга сир эмаски, ишлаб чиқаришда банд бўлган киши суткaнинг ярмидан кўпроғини иш ва ўқишда ўтказишга мажбур. Дарсларга тайёрланиш учун эса жуда оз вақт қолади. Бу вақт ичида уйга берилган топшириқларнинг озгина қисминигина ҳам бажаришга имкон тополмайди. Бунинг устига ёш бўлгандан кейин унинг ўзига яраша ҳаваслари, маданий эҳтиёжлари бўлади, жамоат топшириқларини бажаришга тўғри келади. Ана шу ишларни эса ўқиш соатлари ҳисобига қилишга тўғри келади. Бу эса ўқув программасининг бажарилишига тўсқинлик қилади.

Бу камчиликларни бартараф қилиш учун, фикримча, **корхона ва муассасалар ишига зарар етказмайдиган қилиб, кечки мактабда ўқувчиларнинг хоҳишига мувофиқ ярим иш куни белгилаш лозим. Бунда маош ўртача иш ҳақи юзасидан тўланиши керак. Агар ўқувчи корхонада маълум ставка оладиган бўлса, ярим кун ишлаганига яраша маош белгиланиши лозим.** Ана шундай қилинганда кечки мактабда ўқувчи ёшларнинг ўқишга бўлган қизиқиши, муҳаббати ортади, иш унуми ҳам яхши бўлади, энг муҳими уларнинг ўз олдиларига қўйган мақсадлари ҳам амалга ошади.

Л. ПЬЯНЦЕВ,

Ўзбекистон КП Марказий Комитети бирлашган босмахонасининг версталъщиги.

Тикувчилар буюк ҳужжатни ўрганмоқдалар

«Қизил тонг» фабрикасининг партия ташкилоти СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959 — 1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамларини ишчилар ўртасида кенг пропаганда қилмоқда. Бу ишга юздан ортиқ агитатор жалб қилинган.

Радиоузел орқали Н. С. Хрушчевнинг партия XXI съездида қиладиган доклади тезислари ўқиб эшиттирилмоқда. Шунингдек ишчиларнинг радиога чиқишлари ҳам уюштирилмоқда. Бундан ташқари тикувчилар маданият саройида буюк ҳужжатга бағишланган виставка ташкил қилинди. Виставка стендларида социалистик саноатимизнинг, айниқса оғир индустриянинг етти йил мобайнида қандай ривожланиши акс эттирилган. Турли расм, диаграмма, шиор, плакат ва рақамларда ишчилар моддий турмуши тобора фаровон бўлаётгани ҳамда фабрикада меҳнат унумдорлиги ошаётгани кўрсатилган.

А. ИСҲОҚОВ.

Истиқболимиз янада порлоқ бўлади

Бундан икки йил илгари Шўрўзак номи билан кўпчиликка маълум бўлган катта массивда «Социализм» совхози ташкил қилинди. Социалистик хўжаликка мамнуният билан бирлашган ишчи ва хизматчилар, механизаторлар бу массивда пахтадан мўл ҳосил етиштиришни, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам кескин ривожлантиришни ўз олдиларига вазифа қилиб қўйган эдилар.

Катта ва аҳил коллектив бу мақсадни амалга ошириш учун жуда катта ишларни бажариш лозимлигини, дуч келган қийинчиликларни енгиш учун мардоналик билан курашиш кераклигини яхши билар эдилар.

Шўрўзак массивида сизот сувлари ер юзасига яқин эди. Бу эса кўп йиллар давомида пахта ҳосилини ошириш учун имконият бермай келар эди. Шунинг учун ҳам даставвал ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилашдан иш бошладик. Бир неча минг кубометр тупроқ ишларини бажариб, ариқ ва зовурлар қаздик. Механизация билан ишлашга ноқулай бўлган илгариги майда карталарни яхлитлаштирдик. Барча суғориш шохобчалари тартибга солинди. Ана шундай қилиб, дастлабки йилга мўлжалланган ишларимиз тўла амалга оширилди.

Хўш, биз бундай катта ишларни тез фурсат ичида қандай йўл билан бажара олдик? Чунки, совхоз ташкил қилинмасдан илгари мавжуд бўлган майда хўжаликлар бирлаштирилгандан кейин, етарли даражада ишчи кучларига эга бўлдик. Моддий-техника бир жойга тўпланиб, базамиз мустаҳкамланди. Совхозимизга хизмат қиладиган ташкилотлар техника ёрдами билан бизга катта ёрдам берди.

Дастлабки йилнинг ўзидаёқ колхозлар бирлаштирилмасдан илгариги вақтдагига нисбатан 8 та кўп ҳайдов тракторига, 30 универсалга, 15 та юк машинасига эга бўлдик. Партия ва ҳукуматимизнинг совхозлар хўжалигини устун даражага кўтариш йўлида қилаётган катта ғамхўрликлари туфайли биз учун зарур бўлган бошқа хил қишлоқ хўжалиги машиналари анча кўпайтирилди, бу эса ўз навбатида пахтачиликни тўла механизациялаштириш имкониятини берди.

Биз ўтган йили 3107 гектар ерда пахта етиштирдик, қарийб 1200 гектар ердаги ғўза ҳам узунасига, ҳам кўндалангига парвариш қилинди, ҳосил мўл бўлди.

Тўғри, дастлабки йили совхозимиз ишчи ва механизаторлари давлатдан бир неча юз тонна пахта қарздор бўлиб қолдилар. Лекин гектаридан олинган ҳосил колхозлар мавжуд бўлган вақтдагидан 1,5—2 центнердан ошганлиги ҳаммага маълум эди. Бу — совхозлар хўжалигининг истиқболи порлоқ эканлигидан дарак берарди, ишчи ва механизаторларимиз бунга чинакам ишонч ҳосил қилган эдилар.

Бу йил барча пахта далаларида ана шу мустаҳкам ишонч, пахтанинг ялпи ҳосилини янада ошириш иштиёқи билан кураш бошланди. Механизаторларнинг ташаббуси, ишчиларнинг ғайрати билан пахта майдонларимиз қўриқ ва партов ерлар ҳисобига қарийб 750 гектарга кенгайтирилди. Квадрат-уялаб чигит экиш, ғўзаларни икки томонлама парвариш қилиш мўл ҳосил гарови эканлигини ўтган йили ўз тажрибаларида синаб кўрган пахтакорларимиз бу йил 3 минг 851 гектар ернинг ҳаммасида ғўзаларни икки томонлама парвариш қилиш йўли билан юқори ҳосил етиштиришга эришдилар. Техникадан тўла ва унумли фойдаланганлигимиз туфайли қўл меҳнатини анча камайтиришга, бир центнер пахта етиштириш учун колхозлардагига ва ўтган йилдагига нисбатан анча оз маблағ сарфлашга муваффақ бўлдик.

Совхозимиз шу кунгача давлатга 4 минг 663 тонна пахта етказиб берди. Бу бултур йил бўйи топширилганига қараганда 500 тонна ортиқ демакдир. Ҳали даламизда пахта кўп. Ишчи ва механизаторлар ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам астойдил ишлаб, эл бойлигининг сўнгги граммигача йиғиб-териб олиш ва келгуси йил мўл ҳосили учун мустаҳкам замин тайёрлаш тадбирларини амалга ошираётирлар.

Пахтанинг ялпи ҳосили кўпая борган сари хўжалигимиз иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланмоқда. Турмушимиз ҳам фаровонлашди. Қишлоқларимизнинг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгармоқда. Чиндан ҳам ўтган икки йил ичида қадимги Шўрўзак бошқача ҳусн топди: 76 хўжалик данғиллама янги уйга кўчиб кирди. Тўрт хўжаликка мосланган 12 та, 2 тадан хўжаликка мосланган 7 та, битта икки қаватли бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Янги ўн йиллик мактаб, ясли ва боғча бинолари қад кўтарди. Яна бир неча ўнлаб турар-жойлар қуриш давом эттирилмоқда.

Совхозимизда ана шундай ютуқлар қўлга киритилаётган, совет хўжалигимиз ҳар тарафлама тараққий топаётган бир пайтда яна катта қувончли воқеа юз берди. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари, КПСС XXI съездида ўртоқ Н. С. Хрушчев қиладиган доклад тезислари эълон қилинди. Барча совет кишилари сингари совхозимиз коллективи ҳам бу тарихий ҳужжатни кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар. Тезислар ишчи ва механизаторлар билан биргаликда кенг муҳокама қилиб чиқилди.

Бу тезисларда совхозлар қишлоқ хўжалигида етакчи социалистик корхоналар эканлиги, унинг ролини келгусида тағин ҳам кўпроқ кучайтириш лозимлиги алоҳида кўрсатиб ўтилган. 1959-1965 йиллар орасида совхоз ишлаб чиқаришини ривожлантириш ва совхозларнинг рентабель бўлишини таъминлаш учун уларни моддий-техника воситалари билан таъминлашни анча кучайтириш, совхозларнинг минерал ўғитларга бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш тўғрисидаги олижаноб фикрлар совхозимиз коллективини янгидан-янги меҳнат муваффақиятларига илҳомлантириб юборди.

Биз 1957 йилга нисбатан 1965 йилда пахтанинг ялпи ҳосилини 135-145 процент миқдорида кўпайтиришдек умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида ўз ички имкониятларимизни тўла ҳисобга олган ҳолда амалга оширилиши лозим бўлган муҳим тадбирларни белгилаб чиқдик.

Совхозимиз ишчи ва механизаторлари қўриқ ерлар ҳисобига пахта майдонларини йилдан-йилга кенгайтира борадилар. Бунинг учун бизда ҳамма имкониятлар бор. Техника базамиз етарли.

Биз бу йил пахтанинг ялпи ҳосилини 5 минг 500 тоннага етказмоқчимиз. 1965 йилда эса давлатга 15 минг 472 тонна пахта топширамиз. Бунинг учун ҳали жуда катта ишларни бажаришимиз керак. Аввало ерости сувларини тамомила йўқотиш йўлида бошлаган курашимизни охирига етказишимиз, бир неча миллион кубометр тупроқ ишларини бажаришимиз керак. **1965 йилга қадар территориямиздаги 11 минг 903 гектар ернинг 10 минг 797 гектарини экин майдонларига айлантиришимиз лозим. Ана шундай улкан вазифани амалга оширган тақдиримизда пахта майдонимиз 5 минг 814 гектарга етказилади.**

Совхозимиз ишчи ва механизаторлари ўз олдиларига мақсад қилиб қўйган бу шарафли вазифани тўла амалга ошириш учун ҳормай-толмай курашадилар.

Бироқ шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, биз белгилаб чиққан планларнинг тўла бажарилишида совхозимизга ёрдам бериши лозим бўлган ташкилотларнинг хизмати катта бўлиши керак. Бу ўринда «Главголодностепстрой» бошқармасига бўлган эътирозларимизни айтиб ўтишга тўғри келади.

Совхозлар хўжалигини мустаҳкамлаш учун энг аввало ишчи ва хизматчиларни, механизаторларни турар-жойлар билан тўла таъминлаш лозим. Бу вазифа ўртоқ А. А. Саркисов зиммасига юклатилган. Бироқ у, бу муҳим соҳага талабга жавоб берарли даражада раҳбарлик қила олмаётир. Ўтган икки йил давомида бизнинг маданий-маиший эҳтиёжларимизни қондириш учун хизмат қиладиган ташкилотлар бир неча бор ўзгарди. Уй-жой қурилиши ва бошқа зарур бўлган бинолар қурилиши ишларини бажарадиган 18, 17-СМУларнинг раҳбарлари 1957—1958 йиллар орасида бажарилиши лозим бўлган ишларни ўлда-жўлда ташлаб кетдилар. Ҳозир ўртоқ И. Л. Зимон раҳбарлик қилаётган 19-СМУ совхозимизда қурилиш ишлари олиб бормоқда.

1958 йил ичида бу ташкилот 150 хўжалик учун уй-жой қуриб бериши лозим эди. Бунинг учун совхоз етарли миқдорда маблағ ажратган. Бироқ ташкилот раҳбарлари ўзларига юклатилган муҳим вазифани бажаришга совуққонлик билан қарамоқдалар. Қурилиши планлаштирилган уй-жойларнинг ҳали биронтаси ҳам фойдаланишга топширилгани йўқ. Бу йил 19-СМУ ремонт устахонаси гараж биноларини қуриб бериши керак эди. Техникамиз очиқ ҳавода ётгани ҳолда бу соҳадаги ишларнинг ҳалигача қадар 50 проценти ҳам тугалланган эмас. 19-СМУ зиммасига олган молхона, чўчқахона қурилишлари ҳам худди ана шундай аҳволда!

Совхозимизда пахтачиликни ривожлантириш учун ерларимизнинг мелиоратив аҳволини тинмай яхшилаб боришимиз лозим. Бунинг учун фақат 1958 йилнинг ўзида 1 миллион кубометр ҳажмдаги тупроқ ишларини бажариш лозим эди. Бу вазифани ҳам «Главголодностепстрой» ўз зиммасига олган. Афсуски, ташкилот раҳбарлари бир йилга мўлжалланган ишларни ўз вақтида тўла бажаришга беларволик билан қарамоқдалар. Улар экскаваторчилар иши устидан контроллик қилмайдилар. Натижада шу йилга мўлжалланган тупроқ ишларининг қарийб 400 минг кубометри бажарилмай қолди.

Бизда йўл қурилиши ишлари ҳам муҳим аҳамиятга эга. Ўртоқ Саркисов бу вазифани йўл бошқармаси бошлиғи ўртоқ Книшевга топширган. Книшев эса бажарилаётган ишлар ва унинг сифатидан ҳеч қачон хабар олмайди. Оқибатда бу йил қурилиб тамомланадиган 26 километр йўлнинг 15 километрида энди гина иш бошланди, бу йўлларга шағал ўрнига қум тўкилмоқда. Ўртоқ Саркисов аянчли аҳволнинг олдини олиши, планда белгиланган ишларнинг тўла бажарилиши тўғрисида чинакам қайғириши керак.

Совхоз хўжалигини юксак даражага кўтариш учун яна нималарни турмушга татбиқ қилиш керак? Бу ҳақда ишчиларимиз бундай демоқдалар:

Совхозда ишчи ва механизаторларга ҳақ тўлаш колхозлардаги ҳақ тўлашга тенглаштирилиши лозим. Колхозларда бажарган ишига қараб аванс тариқасида ҳақ тўланади, колхозчининг оладиган асосий ҳақи йиллик даромадга қараб белгиланади. Бизда эса тамомила бошқача: ишчи ва механизаторлар кунлик бажарган меҳнатига қараб, бир йўла ҳақ ола берадилар. Йилнинг охирида эса олинган даромад сарф қилинган харажатни қоплайолмай қолиши мумкин.

Совхоз тузумини ривожлантириш учун унга боғлиқ бўлган ташкилотлар астойдил ёрдам берсалар ва биз айтган таклифлар амалга оширилса, социалистик хўжаликнинг йилдан-йилга тараққий этишига ҳеч қандай шубҳа йўқ.

Совхозимиз коллективи пахтачилик билан бир қаторда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам кескин ривожлантириш учун курашадилар. Аҳоли жон бошига сут, ёғ, гўшт етиштиришда яқин йиллар ичида Америка Қўшма Штатларига етиб олишдек муҳим вазифани бажариш учун ғайрат қиладилар.

Биз СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган рақамларини ишимизнинг жанговар программаси деб биламиз. Бу программа бизни порлоқ истиқбол сари йўлламоқда.

Қ. ПУЛАТОВ.

Верхне-волинск районидаги «Социализм» совхозининг директори.

Техникадан унумли фойдаланиб, қолган ҳосилни уюшқоқлик билан териб олайлик

Пахтакор колхоз ва совхозларда йиғим-терим ишлари тугалланаётир. Қолган қисқа вақт ичида далалаги барча ҳосилни сира нобуд қилмай, йиғиб-териб олиб давлатга топшириш зарур. Шуни унутмаслик керакки, далаларни ғўзапоядан тозалаш, шудгорлаш, ерларнинг шўрини ювиш, запас суғориш, шунингдек бошқа кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида амалга ошириб, келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин тайёрлаш асосан йиғим-терим ишларининг қанчалик тез ва уюшқоқлик билан тугалланишига боғлиқдир.

Ҳозирликда далада қолган ҳосилнинг асосий қисми — ярим очилган ва очилмаган кўсаклардан чувиб олинади.

Демак, далада қолган ҳосилни тез териб олиб, давлатга топшириш ишини барча колхоз, совхоз, РТС, МТСлардаги кўсак териш ва кўсак чувиш машиналаридан тўла ва унумли фойдаланмасдан туриб бажариш мумкин эмас. Техникадан унумли фойдаланилсагина пахта йиғим-теримини тугаллаш соҳасидаги ишлар бирмунча енгиллашади, давлатга пахта топшириш суръати кучаяди.

Маълумки, бир гектар ердаги кўрак ва кўсакни бир кунда териш учун 15-20 ишчи кучи талаб қилинади. Кўсак териш машинаси билан эса кунига 4-5 гектар ердаги ҳосилни йиғиб олиш, яъни 70-100 кишининг ишини бажариш мумкин. Шу ҳисобдан ҳар гектар ер ҳисобига 300-400 сўм тежаб қолинади, кўсак чувиш машинаси билан ҳам 140-160 кишининг ишини бажариш мумкин.

Область колхоз ва совхозларида 814 кўсак териш ва 1386 кўсак чувиш машинаси бор. Демак, бу машиналар ишга туширилса, кунига 4 минг гектарга яқин ердаги кўсак ва кўракни териб олиш, суткасига 20 минг тоннадан ортиқ кўсак чувиб, ундан 10 минг тоннага яқин пахта олиш имкониятига эгамиз.

Бўлиб ўтган совуқдан сўнг катта-катта майдонлардаги кўсаклар қуриб, очила бошлади. Бу ерларда кўрак теришни кенг кўламда қизитиб юбориш зарур. Лекин фактлар жойларда мавжуд техникадан қониқарсиз фойдаланилаётганлигини кўрсатади. 20 ноябргача бўлган маълумотга қараганда тракторларга фақат 534 машина тиркалиб, шундан атиги 220 таси ишга туширилган. Қолган ҳосилни териб олиш иши асосан қўл кучи билан бажарилмоқда. Лекин бу колхозларга жуда қимматга тушади, бундан ташқари меҳнат унуми кам бўлади. Ҳозирги пайтда кунига қўл кучи билан мавжуд кўрак териш машиналаридан нормал фойдаланилганида терилиши мумкин бўлган кўсак ва кўракдан икки ҳисса кам терилмоқда.

Кўсак чувиш машиналаридан ҳам ғоят унумсиз фойдаланилаётир. Масалан, кунига 10 минг тонна кўсак териладиган бўлса, шундан амалда 7 тоннаси тозаланмоқда. Бунинг сабаби шуки, кўсак чувиш машиналари ҳамма ерда ҳам ишга туширилиб, улардан тўла фойдаланилмаётир.

Октябрь районидаги колхозларда ҳосилни териб олиш ва кўсак чувишда техникадан, айниқса, ёмон фойдаланилмоқда. Бу районда 35 кўрак териш машинасидан 23 таси тракторга тиркалиб, фақатгина 4 таси ишга туширилган. Сирдарё районида ҳам аҳвол яхши эмас. Районда 51 кўрак териш машинасидан 31 таси тракторга тиркалиб, шундан фақатгина 11 таси ишлатилмоқда. Мирзачўл, Ўрта Чирчиқ, Гулистон, Янгийўл районлари, «Мирзачўл», 3-«Боёвут», 4-«Боёвут», 2-«Далварзин» совхозларида ҳам худди ана шундай аҳволни кўрасиз. Масалан, Гулистон районида 12 та кўсак чувиш машинаси ишлатилмасдан бекор турибди. Ишлатилаётганлари билан эса нормадагидан анча кам, 7-8 тоннадан кўсак чувилаётир.

Пахта терими суръатини кескин кучайтириш ва кузги-қишки ишларнинг кенг кўламда амалга оширилишини таъминлаш учун мавжуд кўрак териш ва кўсак чувиш машиналарини ишга тушириб юбориш, уларни етарли даражада кадрлар билан таъминлаб, ҳамма ерда ҳам машиналарнинг икки сменада ишлашига эришиш ҳозирги кундаги энг муҳим вазифалардандир.

Ҳар бир механизатор кундалик қатъий график асосида ишлаб, мавсумда камида 60-80 гектар ердаги кўсакни териш юзасидан зиммасига конкрет топшириқ олган ҳолда меҳнат қилсин. Машиналарнинг яхши ишлаши учун кўсаги бир текис, қуруқ бўлган майдонлар, биринчи навбатда барги сунъий равишда тўкилиб, пахтаси машинада териб олинган ерлар ажратилиши лозим. Колхоз агрономлари кўрак териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларига бир кун илгари топшириқ беришлари лозим. Бу топшириқда кўрак териладиган майдонлар аниқ кўрсатилган бўлиши керак. Токи механик-ҳайдовчилар ўз агрегатларини белгиланган иш жойига эрта келтириб, кўсакларнинг сероб ёки камлигига қараб, машинанинг иш органларини яхши созлай олиш имкониятига эга бўлсинлар.

Қолган ҳосилни йиғиб-териб олиш ишини катта-катта массивларда икки-уч жойда ўтказиш зарур. Бунинг учун далачилик бригадаларини марказлаштириш, шаҳарликларни ишга жалб қилиш талаб қилинади. Ҳосил батамом йиғиштириб олингандан сўнг ишни конвейер усулида ташкил этиб, далаларни дарҳол ғўзапоядан тозалаш, шудгорлашни кучайтириб юбориш лозим.

Ҳали олдимизда катта-катта майдонлардаги кўсак ва кўракларни териб олиш вазифаси турибди. Шунинг учун ҳар бир далачилик бригадаси ва совхозларнинг бўлимларида терилган кўсак ҳамда чувилган пахталарни сақлаш учун алоҳида хоналар, бостирмалар тайёрланиши керак. Шу билан бир қаторда қуруқ кўсак ва кўракларни бостириб қўйиш учун очиқ майдонларда ҳам алоҳида жойлар ҳозирланиши, кўсакнинг сифати бузилмаслиги учун унинг устини қамиш, хашак ва бошқа материаллар билан яхшилаб бекитиб қўйиш лозим. Бу иш қанчалик пухта бажарилса, об-ҳаво ноқулай келиб қолган кунларда кўсак чувиш, тозалаш учун етарли миқдорда кўсак ва кўрак запасига эга бўламиз.

Ҳозир кўсак чувиш машиналарини вақтинча ташкил қилинган тозалаш пунктларига марказлаштириб қўйиш мақсадга мувофиқдир. Бундай пунктлар ёнида бостирмалари бор бўлган хирмонларда ҳам ташкил қилиниши мумкин. Пункт яқинида сушилка бўлса, яна ҳам яхши. Ёғингарчилик кунларида очиқ жойда кўсак чувиб ғарамлашга асло йўл қўйиш керак эмас.

Машинада терилган кўракнинг ўз вақтида тозалаб олиниши учун ҳар 2-3 кўрак териш агрегатига биттадан кўсак чувиш машинаси ҳамда чувилган пахталарни ташиш учун транспорт воситалари бириктиб қўйилади. Машинага хизмат қиладиган бригада составидаги кишиларнинг сони доимий ҳамда агрегатларнинг икки сменада ишлашини таъминлаш учун етарли бўлсин.

Кўсак чувиш ва кўсак териш машиналари ҳамма вақт техник кўрикдан ўтказиб турилиши уларнинг юқори унум билан ишлашини таъминлашда ҳал қилувчи роль ўйнашини механизаторларимиз унутмасинлар.

Ҳар бир механик-ҳайдовчи ишни бошлашдан олдин ўз агрегатининг созлигини текшириши, кечаси ҳам ишлаш учун етарли ёнилғи запасига эга бўлиши, кўсак чувиш машиналарининг барча қисмларини бирма-бир кўздан кечириб чиқиши талаб қилинади.

Кўсак чувиш пайтида чиқиндини диққат билан кузатиб бориш керак. Агарда ғўза пўчоқ билан бирга кўплаб пахта чиқиб кетаётган бўлса, агрегатни дарҳол қайтадан созлаш ёки тишлик барабанларни алмаштириш лозим. Ҳар суткада бир марта машина барабанларини текширишдан ўтказиб туриш, зарур бўлган тақдирда уларни алмаштириш мақсадга мувофиқдир.

Кўсак чувиш машинасининг ишлатилишига машинист жавобгар. «УПХ-1,5» маркали машинага хизмат қилувчиларнинг сони 4 кишидан, «ХЧО-43» маркали кўсак чувиш машинасида хизмат қилувчиларнинг сони 5-6 кишидан ортмаслиги шарт. Бу ҳисобга машинистнинг ўзи кирмайди.

Кўсак териш ва кўсак чувиш машиналари ишлатилаётганда техника хавфсизлиги қоидаларига қатъий риоя қилиниши, ёнғин чиқиб кетмаслиги учун олдиндан чоралар кўриб қўйилган бўлиши лозим. Меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлигини таъминлаш юзасидан маълум бир инструктажга эга бўлган, иш усулларини пухта ўзлаштирган кишиларгина машинада ишлашга қўйилади.

Кўсак териш ва кўсак тозалаш пунктларида албатта ёнғинга қарши кураш инвентарлари бўлсин. Иш вақтида учқундан ёнғин чиқиб кетишига йўл қўймаслик учун машина двигатели трубасини узайтириб, унинг учини сувли бочкага солиб қўйиш лозим.

Совхозлар, РТС, МТСларнинг директорлари ва бош инженерлари кўсак чувиш ва кўрак териш машиналарининг иши устидан контроллик қилиб боришни ўз зиммаларига олсинлар, токи арзимаган техник сабаблар ва ташкилий ишларнинг бўшлиги туфайли агрегатлар бир кун ҳам бекор туриб қолмасин.

Колхоз ва совхоз раҳбарлари кўрак териш ва кўсак чувиш машиналарига хизмат қилиш билан банд бўлган колхозчиларга ҳақ тўлашда теримчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тартибини асос қилиб олсинлар. Шу билан бир қаторда уларни рағбатлантириш тадбирларини ҳам амалга ошириш лозим.

Йиғим-терим ишлари охирги ҳал қилувчи даврига кирган шу кунларда техникадан унумли фойдаланиш далада қолган барча ҳосилни қисқа фурсатда йиғиб олиш, планни муваффақиятли бажариш ҳамда келгуси йил мўл ҳосилига тайёргарлик юзасидан кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш имкониятини беради.

А. КОЛГИНА,
Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бош агрономи.

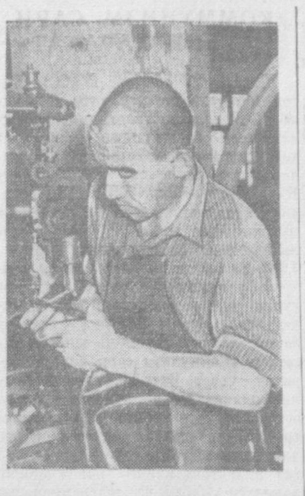

1-пойафзал фабрикасининг қолипга тортувчиси Акрам Адҳамов энг илғор ишчилардан ҳисобланади. У, КПСС XXI съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун иш суръатини тобора оширмоқда. Новатор-ишчи шу кунларда смена нормасини 300 процентга етказиб бажараётир. Суратда: А. Адҳамов иш устида.

Э. Каминский фотоси.

Мирзачўлда янги саноат корхоналари

ЯНГИЕР, 25 ноябрь. (ЎзТАГ). «Главголодностепстрой» бинокорлик материаллари саноати трестининг коллективи меҳнатда янги ютуққа эришди. Бекободда қурилган янги корхоналар — йилига 56 миллион дона ғишт ҳамда 200 минг кубометр шағал-қум тайёрлаб берадиган заводлар ҳар томонлама синаб кўрилди. Бу заводлар учун керакли агрегатлар мамлакатдаги 25 та заводдан олинди.

Мирзачўлда бинокорлик материаллари тайёрлаб чиқарадиган яна бир қанча корхоналар бунёд этилмоқда. Ҳозир темир-бетон буюмлар заводи қуришга тайёргарлик кўрилмоқда.

Қисқа сатрларда

✦ **Тошкент.** Ленин районидаги Проект кўчаси бўйлаб 1250 метр масофага водопровод трубалари ётқизилди ва 11 та колонка ўрнатилди. Шу атрофда турадиган ишчи ва хизматчилар уйларига водопровод киритмоқдалар. Бу маҳалла аҳолиси эндиликда сувга бўлган танқисликдан қутилди.

И. Рустамов.

✦ **Мирзачўл.** Район марказида янги аптека очилди. Аптекада ҳар хил дори-дармонлардан ташқари санитария ва гигиена буюмлари ҳам бор.

Қ. Аҳмеров.

✦ **Верхне-волинск.** Чкалов номли қишлоқ совети учун янги бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Беш хонали бу бинонинг иккита хонасига кутубхона ва алоқа бўлими жойлаштирилди.

У. Муҳамедов.

✦ **Қуйи Чирчиқ.** Район марказида қурила бошлаган нонвойхона биноси битказилиб, фойдаланишга топширилди. Нонвойхонада оби нон, булка, батон, тешик кулча ва бошқа хил нон маҳсулотлари пиширилмоқда.

Д. Қуримбоев.

Совет ҳукуматининг Берлин масаласи ҳақидаги ноталари

СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико 27 ноябрда АҚШнинг СССРдаги Элчиси Л. Е. Томпсонни қабул қилди ва Совет Ҳукуматининг Берлин масаласи юзасидан Америка Қўшма Штатлари Ҳукумати номига ёзилган Нотасини унга топширди. Совет Ҳукуматининг бир хил мазмундаги Ноталари Буюк Британия ва Франциянинг СССРдаги Элчиларига ҳам топширилди.

Совет Ҳукуматининг АҚШ Ҳукуматига юборган нотасининг копиялари СССР дипломатия муносабатларида бўлган барча мамлакатларнинг ҳукуматларига, шунингдек Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган бошқа мамлакатларнинг ҳукуматларига юборилди.

СССРнинг Германия Демократик Республикасидаги Элчиси М. Г. Первухин шу куни Берлинда Германия Демократик Республикасининг Бош министри Отто Гротеволь ҳузурида бўлди ва Совет Ҳукуматининг шу масала ҳақидаги Нотасини унга топширди.

СССР Ҳукуматининг Берлин масаласи ҳақидаги Нотаси Москвада Германия Федератив Республикасининг СССРдаги Элчихонасига ҳам топширилди.

СССР Ҳукумати ўз ноталарида Совет Иттифоқи Германия ҳақидаги иттифоқчилик битимлари, яъни Германия таслим бўлганидан кейинги дастлабки йилларга мўлжалланган битимлар ўз кучини йўқотди деб ҳисоблаганлигини АҚШ, Буюк Британия ва Франция ҳукуматларига маълум қилган эди. Совет Ҳукумати, дейилади бу ноталарда, Германия тўғрисида тузилган иттифоқчилик битимларининг тенг ҳуқуқли характерда бўлмай қолган ва Ғарбий Берлинда оккупация режимини сақлаб қолиш ва Германия Демократик Республикасининг ички ишларига аралашиш учун фойдаланилаётган қисми билан ўзини бундан буён боғлиқ деб ҳисоблай олмайди.

Совет Ҳукумати ғарбдаги уч давлатга — АҚШ, Буюк Британия ва Францияга юборган ноталарида Ғарбий Берлинни мустақил сиёсий единицага — эркин шаҳарга айлантиришни таклиф этади. Эркин шаҳар Ғарбий Берлин, деб таъкидлайди Совет Ҳукумати, ўз ҳукуматига эга бўла олур ва ўзининг иқтисодий, маъмурий ишлари ва бошқа ишларини ўзи бошқара олур эди. Иккинчи жаҳон урушидан кейин Берлинни биргаликда бошқаришда қатнашган тўрт давлат, шунингдек ҳар иккала герман давлати — Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси эркин шаҳар сифатида Ғарбий Берлин статутини ҳурмат қилиш мажбуриятини ўз зиммаларига олишлари мумкин эди. Эркин шаҳар Ғарбий Берлин статутига риоя қилишда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳам бирор формада иштирок қилишига Совет Ҳукумати эътироз билдирмайди.

СССРнинг ғарб давлатларига юборган ноталарида кўрсатиб ўтилганидек, АҚШ, Буюк Британия ва Франция ҳукуматлари Ғарбий Берлинда ҳозирги оккупация режимини тугатиш ва унинг территориясида эркин шаҳарни вужудга келтиришга рози бўлганлари тақдирда Совет Ҳукумати шу масала юзасидан тўрт давлат номидан Германия Демократик Республикаси ҳукумати билан расмий алоқа боғлашга тайёр бўлур эди. Совет Ҳукумати ГДР ҳукумати билан дастлабки маслаҳатларни ўтказган эди. Бу таклиф, деб таъкидлайди СССР Ҳукумати, ғарбдаги уч давлат ҳукуматлари учун мақбул бўлмаган тақдирда собиқ оккупациячи давлатларнинг Берлин масаласи юзасидан музокаралар олиб боришлари учун ҳеч қандай асос қолмайди.

Совет Ҳукумати шунга асосланадики, Берлинда оккупация шарт-шароитларини тугатиш юзасидан ўзи томонидан белгиланган тадбирлар ярим йилдан кейин амалга оширилади. Бундан мақсад — ғарб давлатларининг Берлиндаги аҳволни ўзгартириш учун тегишинча тайёргарлик кўришларига имконият туғдиришдир. Совет Ҳукумати АҚШ, Буюк Британия ва Франциянинг Ғарбий Берлиндан ГФРга ҳарбий анжомлар ташиш юзасидан мавжуд тартибига шу муддат ичида ўзгартишлар киритишни таклиф қилмайди.

Агар юқорида кўрсатилган муддатдан, дейилади ноталарда, муайян бир битимга келиш учун фойдаланилмаса, у ҳолда Совет Иттифоқи белгиланган тадбирларни Германия Демократик Республикаси билан келишиб амалга оширади. Бунда шу нарса кўзда тутиладики, Германия Демократик Республикаси ўз территориясига доир масалалар билан тўла равишда шуғулланиши лозим, яъни ерда, сувда ва ҳавода ўз суверенитетини амалга ошириши лозим. Айни вақтда Совет Иттифоқининг Германиядаги қуролли кучлари вакилларининг ва бошқа расмий кишиларнинг Берлинга тааллуқли масалалар юзасидан АҚШ, Буюк Британия ва Франция қуролли кучлари вакиллари ва бошқа расмий кишилари билан шу вақтгача амалда бўлган алоқалари тўхтатилади.

Берлин проблемаси каби проблемани ҳал этишда, дейди Совет Ҳукумати, дўқ қилиш ва куч ишлатиш билан бемаъни таҳдид қилиш методлари сира ҳам ўринли эмас. Фақат тентакларгина Ғарбий Берлинда оккупантларнинг имтиёзларини сақлаб қолиш учун янги жаҳон урушини бошлаш йўлига ўтишлари мумкин.

АҚШ ҳукуматига юборилган нотада, жумладан, бундай дейилади: Совет Иттифоқи ҳам, бошқа бирор социалистик давлат ҳам социалистик давлатлар сифатида яшаётганликларини инкор эта олмайдилар ва инкор этиш ниятида ҳам эмаслар. Улар ҳар биримиз ҳаммамиз учун ва ҳаммамиз ҳар биримиз учун деган шиорга мувофиқ ҳаракат қилиб, ўз ҳуқуқларини, ўз давлат чегараларини қаттиқ туриб ҳимоя қиладилар. Германия Демократик Республикаси, Польша, Чехословакия чегараларининг ҳар қандай йўл билан бузилиши, Варшава шартномасида қатнашувчи ҳар қайси давлатга қарши қилинадиган ҳар қандай агрессив ҳаракатлар бу шартноманинг ҳамма қатнашчилари томонидан уларнинг ҳаммасига ҳужум деб қаралади ва жавоб тариқасида дарҳол тегишли чоралар кўрилишига сабаб бўлади.

Совет Иттифоқига нисбатан ёмон ниятда бўлиб, Совет Иттифоқининг Берлиндаги оккупация режими масаласида тутган позициясини СССРнинг қандайдир аннексияга интилиши деб талқин этишга уринувчилар топилиб қолиши мумкин, албатта. АҚШ ҳукуматига юборилган нотада таъкидлаб айтилганидек, СССР бошқа социалистик давлатлар каби бошқаларнинг ерларини забт этишга интилмайди, балки Берлиннинг ғарбий секторлари АҚШ, Буюк Британия ва Франциянинг оккупацияси остида қолиб келаётганлиги орқасида Берлинда рўй берган ғайри табиий ва хавфли аҳволга хотима беришни истайди, холос. Шундай қилмоқ керакки, Ғарбий Берлин социалистик мамлакатларга қарши, Германия Демократик Республикасига ва СССРга қарши жосуслик, диверсия ишлари ва бошқа хилдаги қўпорувчилик ишларини зўр бериб олиб бориш учун таянч бўлмасин.

Совет Ҳукумати, дейилади нотада, Европа тинчлиги манфаатларини, Германиянинг тинчликсевар ва мустақил ривожланиши манфаатларини кўзда тутиб, Берлинда нормал аҳвол бўлишига эришиш ниятига амал қилиб, Берлинда оккупация режимини тугатишга қаратилган тадбирларни кўриш ҳақида қарор қабул қилди.

Совет Ҳукумати шу куннинг ўзидаёқ Германия Демократик Республикаси ҳукуматига юборган нотасида, жумладан, Берлинда оккупация шарт-шароитини тугатишга қаратилган тадбирлар тўғрисидаги масалаларни батафсил қараб чиқиш учун СССР ва Германия Демократик Республикаси ҳукумат делегациялари ўртасида музокаралар олиб боришни таклиф этади. Германия Демократик Республикасининг суверенитетини сўзсиз ҳурмат қилиш принципларига амал қилиб, Совет Ҳукумати иттифоқчилик битимлари асосида ва СССР билан ГДР ўртасида 1955 йил 20 сентябрда тузилган битимга мувофиқ совет органлари томонидан вақтинча амалга ошириб келинган барча функцияларни ГДР органларига топширишни кўзда тутади. Берлиндаги совет ҳарбий комендатурасини тугатиш ва бу комендатура ихтиёридаги соқчи қўшинларни шаҳардан олиб чиқиб кетиш ҳам кўзда тутилади. ГДР ҳукуматига юборилган нотада Совет Ҳукумати ГДРнинг марказида жойлашган Ғарбий Берлинга мустақил шаҳар статутини беришга розилик билдириш Германия Демократик Республикасининг Германияда ва Европада тинчликни мустаҳкамлаш йўлида, бутун немис халқининг умуммиллий манфаатлари йўлида жиддий ён беришини кўрсатажагини яхши билади, деб таъкидланади.

(ТАСС).

Совет ҳукуматининг Берлин масаласи ҳақидаги нотаси ГДР ҳукуматига топширилди

БЕРЛИН, 27 ноябрь. (ТАСС). Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Германия Демократик Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси М. Г. Первухин 1958 йил 27 ноябрда Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси О. Гротеволь ҳузурида бўлди ва Совет ҳукуматининг Берлин масаласи ҳақида Германия Демократик Республикаси ҳукуматига юборган нотасини, шунингдек Совет ҳукуматининг шу масала юзасидан АҚШ ҳукуматига юборган нотасининг копиясини унга топширди.

Қилмиш—қидирмиш

ҲИКОЯ

<>

Шарифжон терган пахтасини чангалида ўйнаб, гоҳ у қизга, гоҳ бу қизга совға қилар, ҳазил тоифа сўзлар айтиб, уларни кулдирар эди. У ёнма-ён пахта тераётган Манзура билан Нуъмонжонга яқинлашгач:

— Илғорларга салом, — деди аллақандай бир оҳангда. Манзура бошини кўтариб Шарифжонга бир қаради-да, нимадир оҳиста шивирлаб, яна пахта теришда давом этди. Нуъмонжон қаддини ростлаб:

— Салом, — деб қўйди.

— Пахта тераётганга ўхшайсизлар, — киноялли қилиб сўради Шарифжон.

Нуъмонжон кинояни тушуниб:

— Беда ўраяпмиз, — деди ва эгат оралаб олдинга қараб кетди.

Бу аҳволни зимдан кузатиб турган Манзура беихтиёр кулиб юборди. Шарифжон хижолат бўлганини бекитишга уриниб:

— Мулла Нуъмон, гаплар жуда илмоқлик-ку? — деди.

Нуъмонжон индамай пахта теришда давом этди. Қизнинг жадаллаб пахта тераётганини кўрган Шарифжон сўзсиз, лекин ҳамон аввалгидек ёқимли жилмайганича бир чангал пахта териб, Нуъмонжоннинг этагига отди:

— Ёрдамга эътироз билдирилмас чамамда? — деди у яна сўзларини дона-дона айтиб.

— Ёрдамчининг ёрдамчиси бўлмайди.

Нуъмонжон қаршисида савлат тўкиб турган бу йигитни аввалдан ҳам унча хушламас эди. Ҳозир эса фойдасиз сўзлар айтиб, унинг қимматли вақтини олаётгани учун терс жавоб бериб юборганини ўзи ҳам сезмай қолди. Кўнгли ғаш бўлди. Тузукроқ сўз айтиб ўртадаги ўнғайсиз ҳолатни кўтармоқчи бўлган эди, вақтини қизғанди.

«Манзуранинг ҳам сўзлашгуси келмайди, нега улар бирга теряпти экан?» деб ўйлади Шарифжон. Унинг этлари жимирлашиб кетди. У ана шу жадаллаб пахта тераётган оқ лўппи юзли, ингичка қора қошлари ҳар нафас маънодор жимирилиб турадиган мағрур қизни анчадан бери севиб қолган, буни қизнинг ўзи ҳам сезган эди. «Кечқурун унга муҳаббат изҳор қиламан» дея ўйлади яна Шарифжон. Аммо кечқурун Шарифжон кутгандай бўлиб чиқмади. — Сатирик газетада унинг карикатурасини боплаб чизишган, аксга юргандек ўша газетада Нуъмонжон илғор теримчи сифатида мақталган эди. Бу нарса Шарифжоннинг жаҳлини чиқариб, бир аламини икки қилиб юборди. У газетадаги ўз фамилиясини тезгина ўчирди-да, редактор ва группа комсорги бўлган Мўйдинга пўписа қила бошлади.

— Нега чиздинг?

Мўйдин новча, қовоқлари қалин, қора кўзлари доимо жиддий боқувчи бир йигит эди. У биров билан сўзлашганида худди ҳарбийчасига буйруқ бераётгандай қилиб сўзлар, овози эса шамоллаб қолгандек хўриллаб эшитиларди. У Шарифжонга жавоб бериш ўрнига уни саволга тутди:

— Нима мақсадда ўқишни тўхтатиб бу ерга келдинг?

— Колхозга ёрдам бергани.

— Бўлмаса нега тузукроқ пахта термайсан?

— Ҳар ким ўз қобилиятига яраша ишлайди.

— Уялиш керак.

— Сен уялишинг мумкин. Борди-ю бутунлай келмасам нима қилардинглар?

Шарифжон факультетнинг юқори курсларида дарс берувчи обрўли бир муаллимнинг ўғли эди. У кўп вақт студентлар билан сўзлашганда дадасининг обрўйидан фойдаланишни яхши кўрарди. Ҳозир ҳам ўшанга шаъма қилиб гапирди.

— Сонда бор, сифатда йўқ бўлгандан кўра бутунлай келмасдан, шаҳарда кўча чангитиб юрганинг минг марта яхши эди, — деди Мўйдин ва гапни тамом қилиб ўрнидан турмоқчи бўлган эди, Шарифжон маст кишидек гандираклаб унинг йўлини тўсди.

— Мени тарбияламоқчи бўлаяпсизларми?

— Тарбияласак-чи?

Шарифжон нимадир айтмоқчи бўлиб оғиз жуфтлаган эдики, шу пайт хонага ашула айтиб ҳашарчи йигитлар кириб келишди. Суҳбат бўлинди. Бир нафасдан сўнг Шарифжон ҳамма нарсани унутиб, ўртоқларининг шодлигига қўшилиб кетди. Ётоқхонада ҳар кунгидек ашула, ўйин бошланди.

Нуъмонжоннинг бахтиёр кулишлари, ёқимли шўх ашуласи негадир Шарифжоннинг асабларини қўзғаб, жаҳлини чиқара бошлади. Икковлари бир-икки бор кўз уриштириб олишди. «Нега, мен уни ёмон кўраяпман, нега?» деб сўрар эди Шарифжон ўзидан. «Ахир у ёмон йигит эмаску». Шарифжон эртасига далага кечроқ чиқди. Шаҳардан уни кўргани онаси келган эди. Она ёлғиз ўғлининг юз-кўзларидан қайта-қайта ўпиб мунча озиб кетибсан ўғлим, дея ачиниб сўради. Шарифжон гарчи йўтали қистамаган бўлса ҳам базўр йўталди-да, хириллаган овоз билан:

— Тумовман ойи, — деб қўйди.

— Бечора болам. Докторга учрашмадингми? Йўқ? Аслида чиқмасанг ҳам бўларди-ю, дадангга гап тегиб қолади-да, ўғлим. Касал аҳволинг билан яна пахта ҳам теряпсанми?

— Нормани ошириб бажараяпман.

Шарифжон ёлғон гапирганимни ҳеч ким эшитмадимикин дея хавотирланиб атрофга қараб қўйди. Бахтига ёнларида ҳашарчилардан ҳеч ким йўқ эди. Она ўғлининг елкасигача тушиб турган қўнғироқ қора сочларини қайта-қайта силар экан, ўғлига ўзини ҳоритиб қўймаслигини тайинлади ва бу йил нима сабабдан табелчи бўлмаганлигини сўради. Шарифжон жавоб ўрнига онасига эркалачиб бир боқиб қўйди.

Онаси шаҳарга жўнаб кетгач, у тезроқ далага — Манзуранинг ёнига ошиқди. Озодароқ кийиниб, бўйнига оқ шойи шарфини ҳам ташлаб олди. Узоқдан Манзурага кўзи тушгач, негадир одимлари сустлашди. Қиз икки қўллаб пахта терар, пешонасидаги тер томчилари қуёш нурида марвариддек товланиб, аввалдан ҳам гўзал бўлган бу қизни янада ёқимтой қилиб кўрсатарди. Қишлоқда туғилиб пахтазор ичида улғайган, пахтадек қуёшда тобланиб пишган бу қиз пахтазорга ярашар эди.

— Ҳорманг Манзурахон, — қалтироқ овоз билан деди Шарифжон.

— Э, Шариф ака, саломат бўлинг, — қиз қаддини кўтариб юз ва пешонасидаги тер томчиларини сидириб ташлади ва Шарифжонга худди ўпкалагандек қилиб боқиб қўйди. Қизнинг ёқимли жилмайиши Шарифжонга далда берди. У ўзини босиб олди.

— Мунча шошилиб термасангиз?

Қиз Нуъмонжон билан мусобақа ўйнаганларини, агар ютқазиб қўйгудек бўлса бутун бошлиқ бир китобни бой беражагини оқ кўнгиллик билан сўзлаб берди-да:

— Гап китобда эмас, — дея қўшимча қилди яна, гўё муҳим бир сирни фош қилиб қўйгандек қизариб. Манзура яноқлари қизариб, кўзларида хижолат, ташвиш ифодаси порлаб сўзида давом этди: — гап пахтани тезроқ териб олишда.

— Мен билан мусобақа ўйнашни истамайсизми? — чўнтагидан папирос олаётиб сўради Шарифжон.

— Йўқ, — кулиб деди қиз.

— Сабабини билсак бўладими?

— Мусобақада дангасани ютгандан кўра, илғор кишига ютқазиш яхши, — қиз жарангли овоз билан кулиб юборди.

Шарифжон ортиқча ҳеч нарса ҳақида гап оча олмади. У гарчи папироси ёниб турган бўлса ҳам, яна гугуртни чақиб уни ёндирди. Қиздан узоқлашиб кетгуси келмасди. Унинг ёнгинасида жим юриб костюмининг ўнгирига пахта терди.

У ишқ ва рашк ўтида ёнар, кийналар эди. Нуъмонжонга бўлган адовати эса тобора ошиб, аниқ бир истакка айланиб борди.

— Ука зиёфатдан кечга қолманг.

Шарифжон бир сесканиб бошини кўтарди. Қаршисида бригадир Зокир ака турарди.

—Бизнинг уйга бораверасизлар, — яна такрорлади у.

Ҳашарчи студентлар ёрдам бериб турган Зокир аканинг бригадаси аввалги куни пахта планини бажарган, бригада колхоз томонидан қўй билан мукофотланган эди. Ҳашарчиларнинг исмларидан тортиб уй аҳволларигача билиб олган Зокир ака бугун уларни зиёфат қилишга қарор қилганди. Зиёфат Зокир аканинг ҳовлисида ўтди. Кеча бошлангач, аввал колхоздан келган новча бир вакил, сўнгра Зокир ака ҳашарчиларга миннатдорлик билдирди:

— ...содда қилиб айтганда ораларингизда Нуъмонжонга ўхшаш забардаст йигитлар бор экан. Ҳаммаларингдан ҳам хурсандман. Лекин Нуъмонжондан айниқса хурсандмиз...

Зокир ака Нуъмонжонга совға топширди. Шу пайт Шарифжон негадир терлаб кетди ва беихтиёр бошини эгиб олди. У кўз остидан Манзурага бир-икки бор боқиб қўйди. Аммо қиз бепарво ўтирар, афтидан Шарифжон ҳақида ўйламас ҳам эди. Йигит зиёфат давомида худди игна устида ўтиргандек бетоқат бўлди. Кеча охирига яқинлашгач, Манзуранинг ёнига келиб секингина:

— Ётоққа кетмоқчимисиз? — деб сўради.

— Кетмоқчиман.

— Малол келмаса бирга кетсак.

Қиз эътироз билдирмади.

Қоронғу тушиб қолган, ой эса ҳамон чиқмаган эди. Сим ёғочларда лампочкалар нур сочиб тургани учунми, кўкдаги юлдузлар худди чанг босиб қолгандек хира, нурсиз жимирлайди. Мирзатеракка ўрнатилган радио карнайида юракни қитиқловчи лирик бир куй қулоққа чалинади. Атрофда ҳеч ким кўринмайди. Икковлари худди аразлашиб қолгандек орқама-кетин сўзсиз боришарди.

— Манзура, — деди ниҳоят Шарифжон, — қалтироқ овоз билан ва унинг қўлларини аста ушламоқчи бўлди, — қиз қўлини тортиб олди. У нима мақсадда бирга кетишга таклиф этилганини энди тушунди. Икки йигитнинг ўзига кўнгил қўйганидан бохабар, қай бирини танлашни билмай гўё икки ўт ўртасида ёнар эди. Тўғри, Шарифжон чиройли, хушбичим, ҳавас қилсанг арзигудек йигит. Бунинг устига у энг обрўли одамнинг ўғли ҳам. Ҳашарга келганларига кўп вақт ўтмасдан қизлар Шарифжонга қуруқ олифта деб ном қўйишди. Бу даставвал Манзурага алам қилди. Бир хил қизларни уриштириб берган кунлари ҳам бўлди. Шарифжонга эса ачинар эди. Ўз қадрини билмагани учун гоҳо ундан хафа ҳам бўларди. Борабора Шарифжон унга ёқинқирамай қолди. У билан бирга бўлган кезларида Манзура ўзини эркин ҳис қила олмай, қалби бошқа ёққа интилаётганини сезиб турарди. Бу нарса бора-бора аниқ бир туйғуга айланиб қолди. Факультетнинг активи сифатида бошқаларнинг ҳурматини қозонганиданми, теримда илғор бўлгани учунми, ёки бошқа бирон сабаб рўй бердими—ҳар қалай Нуъмонжон қизнинг ўйларини банд қилиб қўйган эди.

— Манзура! — дея такрорлади яна Шарифжон.

— Қулоғим сизда.

— Манзура ҳаёт умуман...

— Гапингизга тушунмаяпман,— бетоқат бўлиб сўради қиз.

— Мен сизни... — лекин Шарифжоннинг овози чиқмади.

— Хайр, мен кетдим, — шу сўзларни айтди-да Манзура худди орқасидан биров қувлагандек тез-тез юрди.

Шарифжон анча маҳал турган ўрнида ҳаракатсиз туриб қолди: «Бахтим мени ташлаб кетди» деб ўйларди у йўлдаги ноаниқ жавобдан ташвишланиб. Атрофда ҳеч ким йўқ. Қишлоқ тунги осойишталик ичида мудрарди.

— Нега? — шивирлади Шарифжон, — Нега?

Худойберди ТЎХТАБОЕВ.

Албан халқи озодлик кунини байрам қилмоқда

29 ноябрда Албания озод бўлган кунга 14 йил тўлади.

Ўн тўрт йил муқаддам албан халқи ўзининг Коммунистик партияси (ҳозирги Албания Меҳнат партияси) раҳбарлигида сон жиҳатдан бир неча баравар устин бўлган душман билан—итальян ва немис фашизмининг оккупациячи армиялари ва ички реакция кучлари устидан ғалаба қозониб, миллий мустақиллигига эга бўлди, ҳокимиятни ўз қўлига олди ва янги ҳаёт, социализм қуришнинг порлоқ йўлига чиқиб олди.

Бу ғалаба жуда катта қурбонлар эвазига қўлга киритилди. Ватанимиз озодлиги учун партиямиз раҳбарлигида 70 минг партизан қўлига қурол олиб, қаҳрамонона курашди; шулардан 28 минг киши душман билан бўлган жангларда ҳалок бўлди. Халқимизнинг озодлик учун олиб борган курашида Совет Иттифоқи бизга самимий ёрдам кўрсатди. Шунинг учун ҳам биз уни ўз халоскоримиз деб ифтихор билан айтамиз. Ноябрь ойида қўлга киритилган ана шу шарафли ғалаба халқимизнинг қулликда яшашига барҳам берди ва Албаниянинг кўп асрлик тарихида янги қаҳрамонлик саҳифасини очди.

* * *

Бугунги Албания муваффақият билан социализм қураётган мустақил мамлакатдир. Совет Иттифоқи бошчилик қилаётган социализм лагерининг аъзоси, Варшава шартномасининг қатнашчиси, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстона ва биродар бўлиб яшаётган мамлакатдир.

Албания Халқ Республикаси 20 дан ортиқ мамлакат билан дипломатик муносабат боғлаган бўлиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзосидир.

Бизнинг тақдиримизни империалистлар ҳал қиладиган вақтлар абадий ўтиб кетди. Албания социалистик мамлакатлар улуғ оиласининг тенг ҳуқуқли аъзосидир.

Бизнинг экономика ва маданият соҳасидаги ютуқларимиз ҳам каттадир. Иккинчи жаҳон урушигача Албания жуда қолоқ мамлакат эди. Бу ерда феодал муносабатлар ҳукмрон бўлиб, ернинг 70 процентдан ортиқроғи йирик ер эгалари ва черков қўлида эди. Саноатнинг салмоғи мамлакатдаги ялпи маҳсулотнинг бор-йўғи 9,8 процентини ташкил этарди; саноатда йирик корхоналар бўлмай, асосан тегирмон ва тамаки фабрикаларига ўхшаган корхоналаргина бор эди.

Чет эл капиталистлари бизнинг нефть, мис, хром конларимизни ўз қўлларига олган, мамлакатимиз табиий бойликларини ваҳшиёна эксплуатация қилар эдилар.

Халқ революцияси мамлакатдаги ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш учун кенг йўл очиб берди.

Халқ ҳокимияти йилларида Албания саноат маҳсулоти 1938 йилдагига таққослаганда 17 баравар ўсди, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари эса 120 процентни ташкил қилди. Ўтган йили саноат маҳсулоти мамлакат халқ хўжалигида етиштирилган ялпи маҳсулотнинг 48,2 процентини ташкил қилди. Албанияда урушгача ишлаб чиқарилган тош кўмир — 63 марта, хром рудаси — 22,8 марта, нефть — 4,5 марта, енгил саноат маҳсулоти — 32,2 марта кўп ишлаб чиқарилди. 1956 йилдан бошлаб Албания аҳоли жон бошига тош кўмир, нефть, хром ва мис рудаси қазиб олишда энг яқин қўшни мамлакатлардан Греция, Туркия, Италиядан ўзиб кетди.

Албания Халқ Республикаси. Бу ерда янги ерларни ўзлаштириш юзасидан катта ишлар қилинмоқда. Беш йиллик ичида бирқанча минг гектар ер ўзлаштирилади. Суратда: давлат фермасида маккажўхори йиғиштириш пайти.

Албания телеграф агентлигининг фотоси.

Ҳозирги вақтда Албанияда 1935 артель типидаги қишлоқ хўжалик кооперативи бор. Мамлакатдаги экин экиладиган ҳамма ернинг 74,9 проценти бу кооперативлар қўлидадир. Далаларимизда ҳозир 15 от кучига ҳисоблаганда 2700 дан ортиқ трактор ишламоқда. Энди республикада буғдой ва жўхоригина эмас, пахта, қанд лавлаги сингари техника экинлари экилмоқда, тамаки ва бошқа экинлар майдони анча кенгайди.

Албан халқининг маданий савияси ҳам анча ўсди. Ҳозир 7 ёшдан ошган ҳар 5 кишининг бири ўқишга тортилган. Халқнинг моддий фаровонлиги ҳам юксалди. Халқнинг харид қуввати ва аҳолининг ўсганлиги ана шу юксалишнинг ёрқин далилидир. Масалан, 1945 йилда Албанияда 1 миллион 122 минг аҳоли яшаган бўлса, 1958 йил апрелида 1,5 миллионга етди.

* * *

Халқимиз ўз мамлакатининг озод бўлганига 14 йил тўлган кунни иккинчи беш йиллик план (1956—1960 йиллар)ни муваффақият билан бажариш йўлида эришилаётган катта ютуқлар билан кутиб олмоқда. Республикада бу план Албанияни қолоқ аграр мамлакатдан аграр-индустриал мамлакатга айлантирган биринчи беш йилликни адо этгач, амалга оширила бошланди. Иккинчи беш йиллик планнинг дастлабки вариантида саноат ишлаб чиқариши 1960 йилда 1955 йилдагига қараганда ҳар йили 14 процентдан ўсиб, 92 процент ортиши, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши эса 50 процент кўпайиши кўзда тутилган эди. Шу йил февраль ойида Албания меҳнат партияси Марказий Комитети иккинчи беш йиллик планнинг қолган 3 йилига (1958—1960 йиллар) қўшимчалар қабул қилди.

Жумладан, 1960 йилда саноат ишлаб чиқаришини 124 процент ўстиришга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини 76 процент кўпроқ етиштиришга, капитал маблағ сарфлаш ҳажмини 48 процент оширишга қарор қилинди. Бунинг натижасида мамлакат миллий бойлиги илгари кўзда тутилган 55 процент ўрнига 73 процентга ошади. Беш йиллик давомида ишчиларнинг реал иш ҳақи дастлаб кўзда тутилган 25 процентдан 35 процентга, деҳқонларнинг даромадлари эса 38 процентдан 45 процентга ортади. Албания меҳнат партияси Марказий Комитети пленумининг иккинчи беш йиллик планга қўшимчалар киритиш ҳақидаги тадбирларининг тўғрилигини 1958 йил натижалари яққол кўрсатиб турибди. Албания меҳнат партияси Марказий Комитети бу йил саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши даражасини 1957 йилдагидан 21 процент ошириш вазифасини қўйди.

Албанияда халқ хўжалигини ривожлантириш 15 йиллик перспектив планини тузиш юзасидан ишлар олиб борилмоқда. Бу планнинг асосий кўрсаткичлари мўлжаллаб қўйилди. Бу кўрсаткичлар Албаниянинг илгари ҳеч кўрилмаган тез суръатлар билан олға боришидан далолат беради.

Партия ўзини марксизм-ленинизмнинг ҳамма душманларига ва биринчи навбатда Югославия ревизионизмига қарши муросасиз курашчи деб эълон қилди. Югославия ревизионизмининг агентураси мамлакатимизда ёт идеологияни ёйиш билан чекланмасдан, партиямизни ва мамлакатимиз мустақиллигини тугатишга уринган эди. Партиямиз КПСС раҳбарлигидаги бошқа коммунистик ва ишчи партиялар билан биргаликда ҳозирги замон ревизионизмининг ҳар қандай кўринишларига қарши муросасиз кураш олиб борди ва олиб боради.

Халқ Албаниясининг тарихий ғалабаларини Совет Иттифоқисиз ва унинг мамлакатимизга кўрсатаётган беғараз ёрдамисиз тасаввур этиш мумкин эмас. Совет Иттифоқи бизнинг халоскоримиз, ҳимоячимиз ва ёрдамчимиздир.

Фадиль ПАЧРАМИ,
Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетининг аъзоси.

«КОММУНИЗМ САРИ ҚАТЪИЙ ҲАРАКАТ»

ПЕКИН, 27 ноябрь. (ТАСС). Хитой матбуоти келгуси етти йилликда СССР халқ хўжалигининг ривожланишига бағишланган мақола ва хабарлар босиб чиқармоқда. Газеталар Совет Иттифоқи халқларининг Н. С. Хрушчевнинг КПСС XXI съездида қиладиган доклади тезислари муҳокамасига ва «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959 — 1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари» ҳақида дунёнинг турли мамлакатларида баён қилинаётган фикрларга катта эътибор бермоқдалар. «Жэньминь жибао» газетаси «Коммунизм сари қатъий ҳаракат. Совет Иттифоқининг 7 йиллик плани» деган умумий рубрика остида бугунги сонида СССРда электр қуввати ишлаб чиқариш, нефть чиқаришнинг ғоят тез ўсиши ва газ индустриясининг ривожланиши ҳақидаги хабар ва диаграммаларни босиб чиқарди. Хитойдаги бошқа газеталар ҳам саноатдаги айрим тармоқларнинг ривожланишига доир хабарларни босиб чиқармоқдалар.

«Жэньминь чубаньшэ» нашриёти Н. С. Хрушчевнинг «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари» ҳақидаги доклади тезисларини ва КПСС Марказий Комитети ҳамда СССР Министрлар Советининг «Мактабнинг турмуш билан алоқасини мустаҳкамлаш тўғрисида ва мамлакатда халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақида»ги тезисларини айрим брошюралар қилиб босмага тайёрлади. Бу брошюралар яқин кунларда кўп нусха нашр этилади.

«БУ ИШЛАРНИ КОММУНИЗМ ҚУРАЁТГАН МАМЛАКАТГИНА АМАЛГА ОШИРА ОЛАДИ»

БУХАРЕСТ, 27 ноябрь. (ТАСС). «Скинтейя Тинеретулуй» газетаси «Совет мамлакатидаги маориф системаси тараққиётида янги давр» сарлавҳали мақоласида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш тўғрисида ва мамлакатда халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақида»ги тезисларини шарҳлайди.

Бу тезислар, деб ёзади газета, Совет мамлакатида маориф системаси тараққиётининг буюк истиқболлари билан чексиз қувонтиради ва қойил қилади. Совет Иттифоқи, деб таъкидлайди «Скинтейя тинеретулуй» газетаси, қирқ йил мобайнида маданият соҳасидаги қолоқликни тугатибгина қолмай, балки халқ маорифини ривожлантириш соҳасида ҳам, бутун халқ хўжалиги учун тайёрланаётган мутахассислар миқдори жиҳатидан ҳам дунёда биринчи ўринга чиқди. Эндиликда совет мактаби янада тез юксалиш арафасида турибди. Мислсиз катта муваффақиятлар қўлга киритилганлиги туфайли бунга эришиш мумкин бўлди. Шундай тез юксалишни коммунизм қураётган мамлакатгина амалга ошира олади. Тезисларни ўқир экансан, коммунистик жамият кишисининг, юксак маданиятли, юксак малакали кишининг — келажакдаги кишининг хусусиятлари тобора яққол намоён бўлганлигини сезасан киши.

СССРнинг Берлин масаласи ҳақидаги ноталарига чет элларда баён қилинган фикрлар

АҚШ

НЬЮ-ЙОРК, 27 ноябрь. (ТАСС). Америка телеграф агентликлари Совет ҳукуматининг Берлин масаласи ҳақида АҚШ, Англия ва Франция ҳукуматларига юборган ноталарининг батафсил мазмунини маълум қилдилар.

Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Огаст шаҳридан (Жоржия штати) билдиришига қараганда, ҳозирги вақтда шу ерда бўлган президент Эйзенхауэр ана шу таклиф тўғрисида ўз фикрини айтишга унамаган. Президентнинг матбуот масалалари билан шуғулланувчи секретари Хэгерти, давлат департаменти совет нотасининг расмий таржимасини ҳали олгани йўқ, деган.

Юнайтед Пресс интернейшнл агентлиги Вашингтондаги ўз обзорчиси С. Хэнслининг расмий доиралар фикрини ифода этадиган хабарини тарқатди.

Хабардан маълум бўлишича, ана шу доиралар совет нотасини «дипломатия ва пропаганда қуроли» маъносида талқин қилмоқчи бўладилар. Хэнслининг ёзишича, ана шу нотада «руслар ўзларининг асл мақсади ғарбий иттифоқчиларни Берлиндан тамомила ҳайдаб чиқаришдан иборат эканликларини жуда яққол кўрсатдилар».

Обзорчи давлат департаменти вакилининг сўзларини мисол қилиб келтиради. Давлат департаментининг вакили расмий доиралар совет нотасининг таржимасини олиб ўрганиб чиқмагунларича, давлат департаменти ўзининг ҳеч қандай расмий фикрини билдирмайди, деган.

Хэнслининг хабарига кўра, АҚШдаги расмий доиралар СССРнинг таклифи Ғарбий Берлинда қўллаб-қувватланишидан ғоят ташвишланмоқдалар.

Хэнслининг ёзишича, ана шу доиралар Совет Иттифоқининг таклифлари ва келтирган далилларини «маккорликдан иборат» деб ҳисобламоқдалар. «АҚШ ва ғарбдаги бошқа иттифоқчилар, — деб ёзади обзорчи, — Ғарбий Берлинда қолишдан иборат қатъий ниятларидан воз кечмайдилар, албатта» ва «зарур бўлиб қолган тақдирда» улар «куч ишлатиш»га ҳам тайёр бўладилар.

Хэнсли яна бундай деб ёзади: «Вашингтондаги дипломатик кузатувчилар орасида, ҳозирги вақтдаги кризис бир қанча вақт мобайнида Москва билан ғарб пойтахтларининг бир-бирларига дипломатия йўли билан мактублар юбориб туришдан иборат бўлади, деган таассурот пайдо бўлган».

АНГЛИЯ

ЛОНДОН, 27 ноябрь. (ТАСС). Совет ҳукуматининг Берлин масаласи ҳақидаги ноталари Лондондаги кечки газеталарнинг диққат марказида турибди. Газеталар ана шу ҳужжатларнинг батафсил мазмунини биринчи саҳифаларда катта сарлавҳалар билан босиб чиқармоқдалар. Газеталар Совет ҳукуматининг Ғарбий Берлинни мустақил сиёсий единицага — эркин шаҳарга айлантириш тўғрисидаги таклифини алоҳида уқтириб кўрсатмоқдалар.

«Стар» газетаси редакцион мақоласида Совет ҳукуматининг таклифи «катта умидлар» туғдиради, деб таъкидлайди. Газета қуйидагиларни ёзади: «Берлиннинг эркин шаҳар деб эълон қилиниши Данциг воқеасини эсда тутган кишиларни хавфхатар билан боғлиқ бўлган ғоя сифатида ҳайратда қолдириши мумкин. Аммо, бу нарса ҳозирги аҳволдан ҳам хавфлироқ бўлиши мумкинми?». Газета Совет ҳукуматининг Берлин статутига риоя қилишда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳам иштирок қилишига эътироз билдирмаслиги тўғрисидаги баёнотини табриклайди. Газета, бу таклиф «қабул қилиниши ва ишлаб чиқилиши лозим», деб ҳисоблайди. Газета яна қуйидагиларни таъкидлайди: «Ана шу таклифлар ўртага қўйилган бир пайтда, ғарб ўзининг эски позицияларини қувватлаб қола оладими? Таклифларни ўрганиш, муҳокама қилиш ва музокараларни бошлаб юбориш керак».

ГФР

БОНН, 27 ноябрь. (ТАСС). Германия Федератив Республикаси ҳукумати ҳузуридаги матбуот ва информация бошқармасининг раҳбари Экардт бугун Боннда ўтказилган матбуот конференциясида Совет ҳукуматининг Берлин масаласи тўғрисида Германия Федератив Республикаси ҳукуматига юборилган нотаси ҳақида баёнот берди. Эккардт айтдики, бу нота ҳозирги вақтда ғарб давлатларининг пойтахтларида ва Боннда ўрганиб чиқилмоқда ва нота ўрганиб чиқилганидан кейин, ғарб давлатларининг ҳукуматлари ва Германия Федератив Республикасининг ҳукумати нотани муҳокама қилишлари керак.

Айни вақтда Эккардт нота мазмунининг моҳияти тўғрисида бир қанча мулоҳазалар айтди. У, Совет Иттифоқи ғарбдаги уч давлатга Берлиннинг оккупация статутини тугатиш тўғрисида музокаралар олиб боришни таклиф этди, деб қайд қилди. Бу таклиф, деди Эккардт, ҳуқуқий нуқтаи назардан «мукаммалдир». Аммо, деди Эккардт, совет таклифи халқаро битимларга таалуқли музокараларни фақат совет таклифлари асосидагина олиб боришни таклиф этиш билан чекланади; бу музокараларнинг муддати 6 ой билан чекланган; музокаралар муваффақиятсиз чиққан тақдирда, Берлин оккупация статутини тугатиш юзасидан бир томонлама чоралар кўрилади, деб олдиндан айтиб қўйилади.

Эккардт яна айтдики, Берлин тўғрисида музокаралар олиб бориш ҳақидаги совет таклифи «енгиллик» туғдиради. Шу билан бирга, ана шу таклифни муайян муддат билан чеклаб қўйиш, Эккардтнинг айтишича, «жуда ҳам жиддий тадбирдир».

Георгий Дамяновнинг вафоти муносабати билан

СОФИЯ, 28 ноябрь. (ТАСС). Болгария телеграф агентлиги билдиради:

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси президиуми ва республика Министрлар Совети партияга ва барча меҳнаткашларга чуқур қайғу билан маълум қиладиларки, партиямизнинг ва халқ демократик давлатимизнинг кўзга кўринган раҳбар арбоби, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Халқ мажлиси президиумининг раиси ўртоқ Георгий Дамянов 27 ноябрда соат 12 дан 30 минут ўтганида тўсатдан вафот этди.

Георгий Дамянов ўзининг бутун онгли ҳаётини халқни капитализм ва монархия-фашизм зулмидан озод қилиш йўлидаги курашга, Коммунистик партиянинг улуғ ишига, мамлакатимизда социализм тантанасига бағишлади.

Георгий Дамянов Георгий Димитровнинг содиқ шогирди ва сафдоши, Болгария Коммунистик партиясининг энг кекса ва энг синалган ветеранларидан бири, халқаро ишчи ва коммунистик ҳаракатнинг актив арбоби эди. Георгий Дамянов 1923 йилдаги қаҳрамонона сентябрь қўзғолони ўти ичидан сабот-матонат билан ва мардона ўтиб, фашизм ва уруш йилларида жасур пролетар революционери ва Коминтерн арбоби сифатида қизғин иш олиб борди. 9 сентябрь ғалабасидан кейин у ўзининг бутун ғайратини Болгария Халқ Республикаси ва унинг қуролли кучлари қурилишига, меҳнаткашларни Ватан фронти байроғи остида жипслаштиришга ва халқнинг маънавий-сиёсий бирлигини мустаҳкамлашга сарф қилди.

Марксизм-ленинизмнинг улуғ принципларига чексиз содиқ бўлган ўртоқ Георгий Дамянов партия сафларининг поклиги ва темирдек мустаҳкам бирлиги учун ҳормай-толмай кураш олиб борди, оташин ватанпарвар-интернационалист, мустаҳкам ва бузилмас Болгария-Совет дўстлиги учун қатъият билан кураш олиб борди.

У, халққа чексиз садоқати билан, инсон ва коммунистга хос гўзал хислатлари билан меҳнаткашларнинг самимий ҳурмати ва қизғин муҳаббатига сазовор бўлди.

Ўртоқ Георгий Дамяновнинг партия ва халққа хизмат қилиш йўлидаги бутун самарали фаолияти социалистик ватанимизни янада яшнатиш учун курашда ишчилар, деҳқонлар учун, барча меҳнаткашлар учун илҳомбахш намуна бўлиб қолади.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети
Болгария Халқ республикаси Халқ мажлиси Президиуми
Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети

1958 йил 27 ноябрь.

* * *

СОФИЯ, 28 ноябрь. (ТАСС). Болгария телеграф агентлиги ўртоқ Георгий Дамяновнинг вафоти тўғрисида қуйидаги медицина хулосасини маълум қилди: Ўртоқ Георгий Дамянов кўп йиллар мобайнида юқори қон босими касалига мубтало бўлди. Кейинги йилларда унда атеросклероз кучайиб кетиб, юрак ва қон томирларига қаттиқ таъсир қилди. Томирларда паталогик ўзгаришлар рўй бериши натижасида у бир неча марта инфаркт миокардага дуч келди. Мия эмболияси орқасида тўсатдан вафот этди.

СОФИЯ, 28 ноябрь. (ТАСС). Болгария телеграф агентлиги билдиради: Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси президиуми ва Министрлар Советининг Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Халқ мажлиси президиумининг раиси ўртоқ Георгий Дамяновнинг хотирасига бағишлаб кеча ўтказилган мотам мажлисида шу йил 28 ноябрдан 30 ноябргача бутун мамлакатда уч кунлик умумхалқ мотами эълон қилишга қарор берилди.

Пирдон-Златицадаги янги мис эритиш комбинати Георгий Дамянов номига қўйилди, Георгий Дамянов туғилиб ўсган Лопушна қишлоғи Георги-Дамяново қишлоғи деб аталди, Враца шаҳрида Георгий Дамянов хотираси учун бюст-ҳайкал ўрнатишга қарор қилинди.

Ернинг учинчи сунъий йўлдоши парвозда

27 ноябрь эрталаб соат 6 га қадар учинчи сунъий йўлдош Ер атрофини 2694 марта айланиб чиқди, учинчи йўлдошни учирган ракета эса Ер атрофини 2800 марта айланиб чиқди.

Сунъий йўлдош Ер атрофини 102,8 минутда айланиб чиқадиган бўлиб қолди, сунъий йўлдош орбитасининг энг юқори нуқтаси эса 1575 километрга етди. Учирувчи ракета орбитасининг параметрлари анча кўпроқ ўзгарди.

Ҳозирги вақтда учирувчи ракета Ер атрофини 91,25 минутда айланиб чиқмоқда ва унинг Ер атрофини айланиб чиқиш муддати тезлик билан камайиб бормоқда ва охирги даражага яқинлашмоқда. Учирувчи ракетанинг айланиб чиқиш муддатининг ўзгариши кунига 15 секундни ташкил этмоқда ва бундан кейин бу ўзгариш тез кўпаяберади. Учирувчи ракета орбитасининг энг баланд нуқтаси 1400 километр миқдорида камайиб, 480 километрга тенг келиб қолди.

Кузатишлар ва назарий ҳисоблар шуни кўрсатадики, Ер учинчи сунъий йўлдошини учирган ракета декабрь бошларида атмосферанинг қалин қатламларига тушиб қолиб, йўқ бўлиб кетади.

Шу муносабат билан Ер сунъий йўлдошларининг яшаш муддати масалаларига бирмунча муфассалроқ тўхталиб ўтиш ўринли бўлади.

Атмосферанинг қаршилиги Ер сунъий йўлдошларининг яшаш муддатини чеклаб қўядиган ва уларни Ерга тушишга мажбур қиладиган асосий фактордир. Шу вақтгача учирилган ҳамма сунъий йўлдошларнинг орбиталари атмосферанинг ғоят сийрак қатламлари орқали ўтади, бу қатламлардаги ҳавонинг тиғизлиги Ер устидаги ҳаво тиғизлигининг тўрт миллиарддан бир ҳиссасидан ошиқ эмас, ҳавонинг қаршилик кўрсатиш кучи эса ҳатто орбитанинг энг паст қисмида ҳам кўндаланг кесимнинг бир квадрат метрига икки граммдан ошмайди. Бироқ, атмосфера кўрсатаётган шундай қаршиликнинг ўзи ҳам йўлдошларнинг ҳаракатига анча таъсир қилмоқда.

Йўлдош ҳаракатида ҳосил бўлаётган энергиянинг бир қисми атмосфера қаршилигининг таъсири остида тўхтовсиз йўқола беради, бунинг натижасида йўлдош орбитаси ҳамиша камая бориб, Ер юзасига яқинлаша беради, айланиб чиқиш муддати эса камая беради.

Йўлдошга ҳавонинг қаршилиги кучая бериши натижасида йўлдош орбитасининг энг юқори нуқтаси (апогейи) энг паст нуқтаси (перигей)га қараганда анча тез камая беради. Шу сабабли, йўлдош орбитаси аста-секин доиравий орбита шаклини ола беради. Перигейнинг баландлиги пасая борган сари атмосферанинг қаршилиги, табиийдирки, кўпая беради ва йўлдошнинг Ер атрофини айланиб чиқиш муддатининг камайиши ва орбитасининг пасайиши тобора жадаллашиб, ниҳоят, йўлдош атмосферанинг тиғиз қатламлари орасига кириб куйиб кетади. Бу даврда йўлдошнинг Ер атрофини айланиб чиқиш муддати ўзининг энг кам, охирги даражасига етиб, 87,75 минутга баравар бўлиб қолади.

Бундан кўриниб турибдики, Ер сунъий йўлдошларининг яшаш даври иккита асосий сабабга: атмосфера томонидан кўрсатилаётган қаршиликнинг миқдорига ва Ер атрофида айланиш бошланган даврдаги ҳаракат кучига боғлиқдир. Атмосферанинг қаршилик кўрсатиши қанчалик оз бўлса ва йўлдошнинг айланиш даври бошланганидаги ҳаракат кучи қанчалик кўп бўлса, йўлдош шунчалик узоқ вақт яшайдиган бўлади.

Шу билан бирга, Ер сунъий йўлдоши ҳаракатига атмосферанинг қаршилик кўрсатиши йўлдош орбитаси перигейининг баландлигига ҳамда йўлдошнинг аэродинамика ва баллистик сифатларига боғлиқдир. Бу сифатлар орасида кўндаланг нагрузка деб аталган нарса, яъни йўлдош кўндаланг кесимининг муайян сатҳига тушадиган оғирлиқнинг миқдори энг катта роль ўйнайди.

Перигейнинг юқори нуқтаси 500 километр бўлганида, йўлдошнинг яшаш муддати, кўндаланг нагрузканинг миқдорига қараб, икки йилдан етти йилгача давом этади, перигейнинг юқори нуқтаси 150 — 160 километр бўлганида эса йўлдош Ер атрофини фақат бир марта айланиб чиқиши мумкин.

Кўндаланг нагрузка йўлдошнинг яшаш муддатига камроқ таъсир қилади. Йўлдош оғирлигининг йўлдош кўндаланг кесими сатҳига нисбати 10 баравар камайганида йўлдошнинг яшаш муддати ҳам тахминан 10 баравар камаяди.

Юқорида айтиб ўтилган сабаблар Совет Иттифоқида учирилган биринчи, иккинчи ва учинчи сунъий йўлдошларнинг айланиш муддатларининг ва яшаш вақтининг камайиши турли характерда бўлишини белгилаб берди. Чунончи, Совет Иттифоқида учирилган биринчи сунъий йўлдош ва унинг учирувчи ракетаси орбитага чиқканида улар перигейининг юқори нуқтаси ва айланиш даври баббаравар бўлиб, 96,2 минутни ташкил қилган эди. Бироқ, йўлдошнинг ва учирувчи ракетанинг кўндаланг нагрузкаси турли миқдорда бўлганлиги сабабли уларнинг айланиб чиқиш даврининг ҳар кунги камайиши бир хилда бўлмади. Шунинг учун ҳам йўлдошнинг Ер атрофини айланиб чиқиш даври кунига 1,6 секунддан ва учирувчи ракетанинг айланиб чиқиш даври кунига 2,7 секунддан камая берди.

Совет Иттифоқида учирилган иккинчи сунъий йўлдош учирувчи ракета билан бир бутун қилиб ясалган эди. Иккинчи сунъий йўлдошнинг баллистик ва аэродинамик жиҳатлари биринчи сунъий йўлдошнинг учирувчи ракетасига ўхшаш бўлганлиги ва перигейининг баландлиги ҳам тахминан биринчи сунъий йўлдош учирувчи ракетасиникига яқинроқ бўлганлиги сабабли у, Ер атрофида 163 кун айланиб юрди. Иккинчи сунъий йўлдошнинг узоқроқ яшаганлигига сабаб шуки, унинг Ер атрофида айлана бошлаган давридаги ҳаракат кучи кўпроқ эди. Иккинчи сунъий йўлдош Ер атрофини 103,7 минутда айланиб чиқар эди, яъни биринчи йўлдошнинг учирувчи ракетасига қараганда етти ярим минут тез айланиб чиқар эди.

Совет Иттифоқида учирилган учинчи сунъий йўлдош орбитага чиқарилганида унинг перигейининг дастлабки баландлиги бундан олдинги икки йўлдош перигейининг баландлигига тахминан тенг бўлган бўлсада, лекин унинг Ер атрофида айлана бошлаш даври каттароқ бўлиб, 105,95 минутга баравар эди. Шунинг учун ҳам учинчи сунъий йўлдош ва унинг учирувчи ракетаси аввалги сунъий йўлдошларга ва уларнинг учирувчи ракеталарига қараганда кўпроқ вақт яшайди.

29 ноябрда йўлдошни эрталаб кун чиқиш олдидан жанубий кенгликнинг 33 градусидан 59 градусигача ва кечқурун кун ботганидан кейин шимолий кенгликнинг 49 градусидан 73 градусигача кузатиш мумкин. Учирувчи ракетани эрталаб кун чиқиш олдидан экватордан жанубий кенгликнинг 58 градусигача ва кечқурун кун ботганидан кейин экватордан шимолий кенгликнинг 43 градусигача кузатиш мумкин. (ТАСС).

Хитой Халқ Республикаси меҳнаткашларининг делегацияси ўз ватанига жўнаб кетди

Хитой Халқ Республикаси меҳнаткашларининг делегацияси Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзоси, Хитой Компартияси Марказий Комитети секретариати аъзолигига кандидат ўртоқ Лю Лань-тао бошчилигида 27 ноябрда «ТУ-104» самолётида Москвадан ўз ватанига жўнаб кетди.

Делегация чет эл мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи совет жамиятлари союзининг ҳамда Совет — Хитой дўстлиги жамиятининг таклифига мувофиқ СССРда меҳмон бўлиб турди. Мамлакатимизда бўлган вақтда хитойлик меҳмонлар Москва ва Ленинграддаги ҳаёт билан танишдилар, Украина ва Белоруссиянинг бир қанча шаҳарларига бордилар. Хитой Халқ Республикасидан келган дўстлар ҳамма жойда совет меҳнаткашлари томонидан жуда самимият ва меҳмондўстлик билан кутиб олинди. Хитой Халқ Республикаси меҳнаткашлари делегациясининг Совет Иттифоқидаги ишчилар, колхозчилар, хизматчилар ва студентлар билан бўлган учрашувлари икки буюк халқнинг қардошларча иттифоқи нақадар мустаҳкам ва бузилмас эканлигини яна бир марта кўрсатди. (ТАСС).

КИПРГА МУСТАҚИЛЛИК БЕРИЛСИН!

ҚОҲИРА, 27 ноябрь. (ТАСС). Осиё ва Африка мамлакатлари ёшларининг конференциясини чақириш юзасидан бу ерда мажлис қилаётган тайёргарлик комитети Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Хаммаршельдга телеграмма юборишга қарор қилди. У мазкур телеграммада Кипрга мустақиллик берилишини талаб қилади.

Телеграммада, жумладан, айтиладики, Кипрга мустақиллик берилиши «Инсон ҳуқуқлари декларацияси принципларига ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави принципларига тўғри келган бўлур эди. Кипрга мустақиллик берилиши Осиё ва Африка мамлакатларининг мустақиллигини мустаҳкамлашга ёрдам беради, чунки империалистик мамлакатлар Кипрдан мазкур мамлакатларга нисбатан агрессия базаси сифатида фойдаланиш имкониятидан маҳрум бўладилар».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Телевизор экранида

29 НОЯБРЬ

19.00. Болалар учун ўзбек тилида «Глиер номли мактабда» деган эшиттириш.
19.20. Киножурнал.
19.30. Пахтакорлар учун концерт.
20.10. Сўнгги ахборот.
20.25. Бадиий фильм — «Биринчи кун».

Тошкентнинг томоша залларида

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/XI да **Бой ила хизматчи**, 30/XI да **Юрак ёнмоғи керак**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/XI да **Дилором**. Дирижёр — СССР халқ артисти **Мухтор Ашрафий**, 30/XI да **Севильья сартароши**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Янги программа. 50 лилипут артист иштирокида **музикали аттракцион**. Кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни 3 марта томоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Сохталик**, 3-залда кундуз **Октябрь кунларида**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да **Андрейка**, кундуз соат 2 дан **Тоғам Хасинто**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
Москвада бўладиган Ўзбек санъати ва адабиёти декадаси олдидан
29 ва 30 ноябрда
Комил Яшин асари
қайтадан ишланган спектакль
НУРХОН
4 парда, 5 кўринишли музикали драма.
Т. Жалилов ва **Г. Собитов** музикаси.
Режиссёр — **М. Миртэлипов**, дирижёрлар — **Н. М. Гинзбург**, **Ф. Назаров**, рассомлар — **Ш. Шораҳимов**, **З. Ғоипов**, балетмейстер — **Р. Каримова**.
Спектакль кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиши бўлими 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135 Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 07077. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Б-620.

Редакцияга хатлар

Ҳақли эътироз

— Эҳтиёт бўл, дўстим! Мана, ўнқир-чўнқир жойга ҳам етиб келдик. Оёқларингни маҳкам босиб, тезроқ қадам ташла, оғир юк машинаси ҳам келаётганга ўхшайди, тағин лойқа сувни ўтган галдагидек сачратиб юбормасин!

Қўлларига ҳасса ушлаб, корхонадан чиқиб келаётган ожиз кишилар машина овозини эшитиб тез қадам ташлашди.

— Тўхта, дўстим! — деди бири икки қадам олдинда кетаётган шеригини чақириб: — қўлимдан ушла, ўнг оёғим ҳозир кўлмакка тушиб кетди, қуруқ жой йўққа ўхшайди-ку? Сен қаердан ўтдинг?

— Йўлкадан! Бу ерга асфальт ётқизилган бўлса ҳам, йўлкада кўлмак бор, тағин сирғаниб йиқилмагин! — деди ўртоғи дўстининг қўлларидан ушлаб.

Тезлик билан келаётган оғир юк машинаси ўнқир-чўнқир жойга келганда тезлигини бироз секинлатди, йўлкадан келаётган йўловчилар эса четроқ, машина сув сачратмайдиган қуруқ жойга тўпланишиб, машина ўтишини кутиб турдилар. Машина ўтди, лекин 1-2 қадам орқада турган кекса бир кампир машина орқасидан нималарнидир пичирлаб қолди.

— Ҳа, нима бўлди бувижон, нега хафа бўляпсиз?

— Кўрмайсанми ўғлим? — деди кампир менга ўгирилар экан қўлидаги хўл бўлган гижда нонларни кўрсатиб, — шофер машинани секинроқ ҳайдаганда бундай бўлмасди.

— Бувижон! — деди гапга бир қиз аралашиб. — Айб шоферда эмас, ҳамма айб кўчани тузатишга эътибор бермаётган айрим бепарво раҳбарларда!

— Бошлиқлар бу йўлга нега аҳамият бермайдилар, қизим? Ахир бу йўлдан чўтка фабрикасининг ишчилари, хизматчилари ўтадику!

Йўловчиларнинг юқоридаги эътирозлари жуда ҳақли. Ҳақиқатан ҳам агар сиз Октябрь район, Ўзгариш кўчаси бўйлаб юрар экансиз, паст-баланд йўлларга, тротуарларга чиққан ифлос кўлмак сувларга дуч келасиз! Бу жойдан қандай қилиб ўтиш чорасини излайсиз! Ана шундай ёмон йўл Ўзгариш кўчаси бошланишидан то Дархон кўчаси бошигача давом этади. Кўча юзидаги ҳовлилардан оқиб тушаётган сув тўпланиб, кўчада кўлмак бўлиб қолмоқда. Бу эса чўтка фабрикасининг ожиз ишчилари, Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти 10-босмахонасининг ишчи-хизматчилари, 45, 100-ўрта мактаб ўқувчиларининг кўчадан бемалол юришларига халал бермоқда.

Ўзгариш, Дархон кўчаларига текис асфальт ётқизилиши ва кўча юзидаги ҳовлилардан кўчага оқиб тушаётган сувларнинг нишаби олиниши керак.

Нима учундир район ижроия комитети ва райкомхоз раҳбарлари меҳнаткашларнинг ҳақли талабларига аҳамият бермаётирлар? Бу масалага жиддий эътибор бериш лозим!

Холмурод ШАРИПОВ.

Почтальонларнинг иши билан ҳеч ким қизиқмаётир

Колхозимизнинг жуда кўп аъзоси газета ва журналларга обуна бўлишган. 100 дан ортиқ хонадон республика, область, район газеталарини олиб турадилар. Лекин умуман олганда колхозимизда обуначиларга маданий хизмат кўрсатиш яхши йўлга қўйилмаган.

Колхоз бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Эргаш Эшонқулов) почтальонларнинг иши билан мутлақо қизиқмайди. Шунинг учун ҳам бизга 2-3 кунда бир марта газета ва журналлар келтирилади. Баъзан эса газеталар обуначиларга етмасдан туриб, колхоз идорасидаёқ йўқолиб кетади.

Биз бундай тартибсизликларга тезда барҳам бериб, газета ва журналларнинг обуначилар уйларига ўз вақтида келтириб берилишини талаб қиламиз.

Б. КЕНЖАЕВ,
Сирдарё районидаги Ворошилов номли колхоз.

Мухбирлар билан ишлашга аҳамият берилсин

Пискент район «Пахта учун кураш» газетаси областимиздаги энг кекса газеталардан бири ҳисобланади. Унинг совхоз ва колхозларда, идора ва муассасаларда кўпгина активлари бор. Улар хат-хабарлар ёзиб, илғор кишиларнинг ютуқларини матбуотимиз орқали кенг оммалаштирадилар, камчиликларни юз-хотирсиз очиб ташлаб, уларни тузатишга жамоатчиликнинг эътиборини қаратадилар.

«Пахта учун кураш» газетасига Турди Нурматов, Ҳамид Расулев, Тўлаган Алимов, Алимхон Раҳматов каби қишлоқ мухбирлари актив қатнашиб келадилар. Уларнинг ёзган материалларини газетхонлар зўр эътибор билан ўқийдилар.

Лекин шуни айтиш керакки, район газетасида мухбирлар билан ишлаш яхши йўлга қўйилмаган. Уларнинг йиғилишлари анчадан бери ўтказилмайди. Мухбирларга, партия, хўжалик ходимларига қандай темаларда ёзиб туриш ҳақида тез-тез топшириқлар берилмайди.

Бу ерда мухбирларнинг хатларига бюрократларча муносабатда бўлиш ҳоллари ҳам авж олган. Келган хатларга ойлаб жавоб ёзилмайди. Редакцияда ишчи-деҳқон мухбирларини, шунингдек меҳнаткашларни қабул қилиш ҳам кўнгилдагидек эмас.

Редакциянинг эшиги кўпинча ёпиқ бўлади.

«Пахта учун кураш» газетасида қишлоқ мухбирларининг қалам ҳақларини тўлаш масаласи ҳам ниҳоят даражада ёмон. Кўп мухбирларга 4-5 ойлаб қалам ҳақи берилмайди.

Юқоридаги фактларнинг ҳаммаси Пискент район газета редакциясининг ишчи-деҳқон мухбирлари билан ишлашга жиддий аҳамият бермаётганини кўрсатади. Газета редакцияси (редактори ўртоқ М. Самадов) партия, совет активлари ва қишлоқ мухбирлари билан яқиндан алоқада бўлиб, газетанинг ҳар бир сонини мазмунли қилиб чиқариши керак.

О. ЭШОНҚУЛОВ,
қишлоқ мухбири.

Мана, шундай директор ҳам бор...

Калинин районидаги 6-тўлиқсиз ўрта мактабнинг директори ўртоқ Жамол Камолов ҳафталаб газеталарни ўқимайди, журналлар олмайди. Шунинг учун бўлса керак газета ва журналларга обуна бўлишда ҳам доимо орқада юради. Бундан кўриниб турибдики, у ўзининг сиёсий билимини ошириш устида ҳеч қандай иш қилаётгани йўқ.

Ўртоқ Камолов ўқитувчилар ўртасида газета-журналларга обуна қабул қилишда ҳам ҳеч қандай иш қилмаётир. Бунинг устига унинг 11 ўқитувчидан обуна учун пул йиғиб олиб, уни паққос еб юборганлигини қандай баҳолаш керак?

Мактаб коллективининг ишончини оқламаётган бундай директорга район халқ маорифи бўлими қачон чора кўради?

Т. ФАЙЗИЕВ,
Келес қишлоғидаги 11-ўрта мактабнинг ўқитувчиси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Аҳолини рўйхатга олишга ёрдам кўрсатиш комиссияларининг энг муҳим вазифалари“

Газетамизнинг шу йил 30 сентябрь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада областнинг айрим районларида аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик ишларининг қониқарсиз олиб борилиши танқид қилинган эди.

Боёвут, Верхне-волинск ва Гулистон район ижроия комитетларидан редакцияга хабар қилинишича, мақола аҳолини рўйхатга олишга ёрдам комиссиялари ҳамда ижроия комитетларининг мажлисларида муҳокама қилиниб, юз бериб келган камчиликларни тугатиш чоралари кўрилган. Ёрдам комиссия аъзолари ўртасида вазифалар аниқ тақсимланган ва ҳар бир комиссия аъзоси ўз вазифасини бажаришга киришган. Рўйхатчи кадрлар танланиб бўлган ва ижроия комитетларининг мажлисларида тасдиқ этилган. Рўйхатга олиш бўлимлари ва инструкторлик участкалари учун бинолар ажратилиб, уларнинг ҳаммасида телефон ўрнатилган.

СССР ҲУКУМАТИ БИЛАН ЯПОНИЯ ҲУКУМАТИНИНГ БИР-БИРЛАРИГА ЮБОРГАН НОТАЛАРИ

АҚШ қуролли кучлари ўзининг Хитой Халқ Республикасига қарши қаратилган агрессив ҳаракатларини амалга оширишда Япония территориясидан фойдаланаётганликлари тўғрисидаги хабарлар муносабати билан СССРнинг Япониядаги элчиси Н. Т. Федоренко 27 ноябрда Япония Ташқи ишлар министри А. Фудзиямага Совет ҳукуматининг янги нотасини топширди. Бу совет нотаси Япония Ташқи ишлар министрлигининг 2 октябрда СССР нинг Токиодаги элчихонасига юборган нотасига берилган жавобдир. Совет ҳукуматининг бу масалага доир биринчи нотаси 16 сентябрда СССР нинг Япониядаги элчихонаси томонидан Япония Ташқи ишлар министрлигига топширилган эди.

СССР элчихонасининг 27 ноябрдаги нотасида айтиладики, япон манбаларининг ўзидан олинган хабарларга қараганда, Американинг Япониядаги ҳарбий базаларидан Хитойга қарши агрессия мақсадида фойдаланиш давом этмоқда. Чунончи, Америка қўшинларини, ҳарбий техникасини ва ўқ-дориларини Тайванга Америка гарнизонларини тўлдириш учун юбориш давом эттирилмоқда. Японияning, дейилади нотада, урушга тортилиб қолиши хавфи бор ва бунинг натижасида аввало Япониянинг ўзи рўй берадиган оғир оқибатларнинг ҳаммасига дучор бўлиши мумкин.

Япония ташқи ишлар министрлигининг нотасида, — дейилади совет нотасида, — АҚШ нинг Хитой Халқ Республикасига қарши қилаётган ҳаракатларини оқлашга интилиш борлиги таажжубланиш туғилишига сабаб бўлмоқда. Аслини олганда, Япония томони АҚШ ташқи сиёсати раҳбарларининг бу масалага доир айтган гапларини такрорламоқда.

Совет ҳукумати Япониянинг нотасида Хитой Халқ Республикаси шаънига қилинган бутунлай асоссиз таъналарга тўхталиб, ўзининг нотасида шуни эслатиб ўтадики, Хитойнинг азалий ерлари бўлган Тайванни, Пэнхуледаони ва соҳил бўйидаги оролларни чанкайшичилардан озод қилиш хитой халқининг ички ишидир, бу ишга аралашишга ҳеч кимнинг ҳақи йўқ. АҚШ Хитойга қарши тўғридан-тўғри агрессия қилиш шаклида Хитойнинг ички ишларига аралашаётганлиги натижасидагина бу райондаги вазият хатарли равишда кескинлашди ва бу ҳол тинчлик иши учун даҳшатли оқибатларга олиб келиши мумкин.

Совет ҳукумати АҚШ қуролли кучларининг Хитой Халқ Республикасига нисбатан агрессив ҳаракатлар учун Япония территориясидан фойдаланаётганлиги тинчлик иши учун ва Япониянинг ўзи учун жиддий оқибатлар туғдиришига Япония ҳукуматининг эътиборини яна жалб қилди ва Япония ҳукуматини Япония территориясидан агрессив мақсадларда фойдаланилишига йўл қўймайдиган тегишли чораларни кўришга чақиради. (ТАСС).

ИРОҚ ВА СОВЕТ ХАЛҚЛАРИ ТИНЧЛИК ИШИНИ САҚЛАБ ҚОЛИШГА ЯКДИЛ БЎЛИБ ИНТИЛМОҚДАЛАР

Ироқ жамоат арбоблари делегацияси, тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети ҳамда Араб Шарқи мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқалар совет жамиятининг қўшма баёноти

28 ноябрда тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетида совет ва чет эл журналистлари учун ўтказилган матбуот конференциясида Ироқ жамоат арбоблари делегациясининг аъзолари Совет Иттифоқида бўлган вақтларида олган таассуротларини айтиб бердилар. Матбуот конференциясида Ироқ жамоат арбоблари делегацияси, Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети ҳамда Араб Шарқи мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятининг қўшма баёноти ўқиб эшиттирилди.

Ироқ делегацияси, дейилади баёнотда, мамлакатни айланиб саёҳат қилган ва совет кишилари билан, совет жамоатчилиги хилма-хил доираларининг намояндалари билан учрашган вақтида совет халқининг астойдил тинчликсеварлигига, урушга нафрат билан қараётганлигига ва совет халқи тинчликнинг посбони ҳамда ўз миллий озодлиги ва суверенитети учун курашаётган халқларнинг содиқ дўсти эканлигига қаноат ҳосил қилди.

Делегация Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг ҳамда Араб Шарқи мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқалар Совет жамиятининг вакиллари билан учрашди ва бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилишнинг энг зарур масалалари устида улар билан фикрлашди.

Томонлар тинчлик кучларининг мустаҳкамланиб бораётганлигини, бу эса империалистик давлатларни Ливан ва Иорданиядан ўз қўшинларини олиб чиқишга мажбур этганлигини мамнуният билан қайд қиладилар. Томонлар Ироқ Республикасининг вужудга келганлигини табриклаб, буни шу зонада тинчликни мустаҳкамлайдиган фактор деб ҳисоблайдилар. Бироқ, агрессив кучлар Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик ўрнатилишига халақит беришга интилмоқдалар.

Ҳар иккала томон шуни қайд қиладиларки, зўр бериб қуролланиш, айниқса атом ва водород қуроли билан зўр бериб қуролланиш халқаро кескинликни кўпайтирмоқда, атом урушининг муттасил хавфи асабийлик вазиятини туғдирмоқда. Учрашув қатнашчилари барча халқларга мурожаат қилиб, уларни қуролсизланишни амалга ошириш ҳамда жаҳондаги ҳамма мамлакатларнинг тинч-тотув яшаши таъминланган шароитда тинч қурилиш ва инсоннинг бахтиёр бўлиши учун халқларнинг куч-ғайратидан фойдаланиш мақсадида ўз ҳукуматларига таъсир ўтказишга чақирадилар, чунки турли мамлакатлардаги социал системаларнинг бир-биридан фарқ қилиши халқаро ҳамкорликка ва шу мамлакатларнинг тинч-тотув яшашига тўсқинлик қилмайди.

Тинчлик учун курашаётган Ироқ жамоат арбобларининг делегацияси, Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети, Араб Шарқи мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқалар совет жамияти ўз мамлакатларидаги жамоатчиликнинг фикрини ифодалаб, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида совет ва ироқ халқларининг, Араб Шарқидаги ҳамма халқларнинг бузилмас дўстлигини мустаҳкамлашга бундан буён ҳам бутун кучлари билан интиладилар ва шундай қилишга тайёрдирлар деб билдирадилар.

Матбуот конференциясининг охирида Ироқ жамоат арбоблари делегациясининг бошлиғи Ножий Юсуф совет халқи Ироқ вакилларини самимият билан кутиб олганлиги учун чуқур ташаккур билдирди.

(ТАСС).

АЛБАНИЯНИНГ ОЗОДЛИК БАЙРАМИ

Союзлар уйининг Колонна залида тантанали йиғилиш

Москва заводлари ва фабрикаларининг ишчилари, фан ва маданият арбоблари, жамоат ташкилотларининг вакиллари 28 ноябрда Союзлар уйининг Колонна залига тўпландилар. Улар албан халқининг миллий байрамини — Албания фашист босқинчилардан озод қилинганига ўн тўрт йил тўлган кунни тантанали равишда нишонладилар.

Бу кечада қатнашган меҳмонлар орасида Албания Халқ Республикасининг СССР даги элчиси Нести Насе, Албания меҳнат партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Рита Марко, элчихона ходимлари, Москва олий ўқув юртларида ўқиётган албан студентлари бор эди.

Чет эл мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа қилиш совет жамиятлари союзи президиумининг раиси Н. В. Попова кириш нутқи сўзлади.

Совет-Албания дўстлиги жамияти правлениеси раисининг ўринбосари, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари С. Д. Орлов доклад қилди.

Йиғилишдагилар томонидан қизғин кутиб олинган Албаниянинг СССРдаги элчиси Нести Насе нутқ сўзлади.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари Тиранадаги Албания-Совет дўстлиги жамиятининг бош кенгашига табрик телеграммаси юборишга қарор қилдилар. (ТАСС).

АЛБАНИЯ ФАШИСТЛАР ЗУЛМИДАН ОЗОД ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ 14 ЙИЛЛИГИ

Тиранада тантанали мажлис

ТИРАНА, 29 ноябрь. (ТАСС). Албания фашистлар зулмидан озод қилинганлигининг 14 йиллиги муносабати билан бугун Тиранада тантанали мажлис бўлди. Мажлис Албания Меҳнат партияси Марказий Комитети, Министрлар Совети, Демократик фронт ва Албания Меҳнат партияси Тирана шаҳар комитети томонидан чақирилди. Мажлис қатнашчилари Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Анвар Хўжа, Министрлар Советининг раиси Мехмет Шеху, Халқ мажлиси президиумининг раиси Ҳожи Леши, Албания Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари президиумга чиққанларида, уларни самимий табрикладилар.

Албания фашист босқинчилардан озод этилганлигининг 14 йиллиги тўғрисида Албания Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Одил Чарчани доклад қилди.

Тантанали мажлис охирида унинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматига ғоят баланд руҳ билан табрик хати қабул қилдилар.

БОЛГАРИЯ МОТАМ ИЧИДА

СОФИЯ, 28 ноябрь. (ТАСС). Халқ Болгарияси чуқур мотам тутмоқда. Болгар халқининг атоқли фарзанди, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Халқ Мажлиси президиумининг раиси ўртоқ Георгий Дамяновнинг вафоти Болгариянинг барча меҳнаткашларини мотам ичида қолдирди. Давлат ва жамоат биноларида, турар уйларда мотам байроқлари осиб қўйилган, байроқлар бироз туширилган.

Кундуз соат 3 да сон-саноқсиз кишилар оқими Халқ мажлиси биноси томон йўл олди. Мажлислар залида қизил алвонлар билан ўраб олинган постамент устига Болгария Коммунистик партиясининг энг кекса ва синалган ветеранларидан бири, халқаро ишчилар ва коммунистик ҳаракатнинг актив арбоби, Георгий Димитровнинг содиқ шогирди ва сафдоши Георгий Дамянов жасади солинган тобут қўйилган. Залда Георгий Дамяновнинг қариндош-уруғлари ва яқин кишилари бор. Тобутнинг бош томонида қизил ястиқчалар устига Георгий Дамянов олган жуда кўп мукофотлар қўйилган. Булар орасида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони олтин юлдузи, иккита Георгий Димитров ордени, Ленин ордени бор. У коммунизм ишига чексиз садоқатлилиги ва болгар-совет дўстлигини мустаҳкамлаш ишидаги ғоят катта хизматлари учун СССР Олий Совети Президиуми томонидан Ленин ордени билан мукофотланган эди.

Георгий Дамянов тобути ёнида Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетидан, Халқ мажлиси президиуми ва бюросидан, Министрлар Советидан, София шаҳар партия комитетидан қўйилган жуда кўп гулчамбарлар бор.

Деворда Георгий Дамяновнинг мотам рамкасига ўраб қўйилган катта портрети турибди.

Кундуз соат 3. Залда мотам маршининг қайғули оҳанги эшитилади. Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Тодор Живков, Министрлар Советининг раиси Антон Югов ҳамда Болгария Халқ Республикаси партия ва ҳукуматининг бошқа раҳбарлари ўртоқ Георгий Дамянов тобути ёнида фахрий қоровулликда турадилар.

Ўзининг бутун ҳаётини энг олижаноб ишга — меҳнаткаш халқни эксплуатациядан озод қилиш учун курашга, янги ҳаёт қурилиши учун курашга, коммунизм учун курашга бағишлаган киши билан сўнгги марта видолашиш учун келган эркаклар ва хотинлар, йигитлар ва қизлар, кексалар ва болалар қайғу билан аста-секин тобут ёнидан ўта бошлайдилар.

Георгий Дамянов тобути ёнида таниқлик партия, давлат ва жамоат арбоблари, Болгария ишчилар ва коммунистик ҳаракати ветеранлари, фан, маданият, санъат арбоблари, меҳнаткашлар ва ёшлар оммавий ташкилотларининг вакиллари бирин-кетин фахрий қоровулликда турадилар.

Ўзининг энг яхши фарзандларидан бири билан сўнгги марта видолашиш учун келган кишилар оқими сукут ичида тобут ёнидан узлуксиз ўтиб турибди.

Маури Рюэмя вафот этди

ХЕЛЬСИНКИ, 28 ноябрь. (ТАСС). 28 ноябрга ўтиш кечаси рўй берган автомобиль ҳалокати натижасида таниқлик жамоат арбоби, Финляндия Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, парламент депутати Маури Рюэмя ҳалок бўлди.

ИЛҒОР СОВЕТЛАРНИНГ ТАЖРИБАСИДАН

Қишлоқ Совети иш устида

Оққўрғон районидаги Алимкент қишлоқ Советининг фаолияти 1956 йилдаёқ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг диққат-эътиборини ўзига жалб қилган эди. Президиум ўзининг мажлисларидан бирида бу қишлоқ Советининг ташкилий-оммавий ишлар соҳасида орттирган тажрибаси ҳақида ижроия комитет раиси ўртоқ Раҳмоновнинг докладини тинглаган эди. Шу муносабат билан қабул қилинган қарорда қишлоқ Советининг барча ишларига ижобий баҳо берилган ва Совет депутатларининг халқ хўжалиги ва маданий қурилишнинг барча тармоқларини ривожлантиришда катта роль ўйнаганликлари қайд қилиб ўтилган эди.

Бу масаланинг республика давлат ҳокимиятининг юқори органи мажлисида муҳокама қилиниши Алимкент қишлоқ Совети ва унинг раҳбарлари учун бениҳоя катта ва унутилмас бир мактаб бўлди.

Шундан бери икки йил ўтди. Шу давр ичида бу қишлоқ Совети сезиларли даражада ўсди, ўз вазифасини яхши тушуниб олди, территориясидаги барча ишларга жиддий эътибор бера бошлади. Қишлоқ Совети Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг иштирокчиси бўлди, унинг колхозлари эса қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини, айниқса пахтачиликни ривожлантиришда олға қараб катта қадам ташлади.

Илгари Советнинг сессиялари ўз вақтида ўтказилмас, Совет, доимий комиссиялар ва айрим депутатлар фаолиятсизлик билан ишлар, аҳолининг энг зарур эҳтиёж ва талабларига эътиборсизлик билан қараб келар эдилар. Энди буларнинг ҳаммаси орқада қолиб кетди. Алимкент қишлоқ Совети меҳнаткашларнинг чинакам раҳбари, ҳақиқий ташкилотчисига айланди.

Айни вақтда Алимкент қишлоқ Совети кўп тармоқли хўжаликка самарали раҳбарлик қилмоқда. Унинг территориясида 3 та катта колхоз — Ворошилов номли, Тельман номли ва «Ленинобод» колхозлари, шунингдек бир қанча корхоналар: пахта тозалаш ва ёғ заводлари, автобаза, ГЭС, чорва моллари озуқа базаси, шунингдек бошқа муассаса ва корхоналар бор.

Буларнинг ҳаммаси қишлоқ Советидан колхозларгагина пухта раҳбарлик қилиш эмас, балки корхоналарнинг ишларини яхшилаш, ишчи посёлкасининг ободончилиги масалаларига эътиборни жалб қилиш ва кўп минглик аҳолига маданий-маиший хизматни намунали ташкил этишни ҳам талаб қилади.

Бу ишларнинг ҳаммаси қишлоқ Советининг зиммасига тушади. Шунинг учун ҳам доимий комиссиялар, депутатлар ва кенг жамоатчиликни жалб этмай туриб, бу мураккаб вазифаларни муваффақиятли бажариш мумкин эмас. Совет ва унинг ижроия комитетидан ташкилий-оммавий ишларни хўжалик ва маданий-тарбиявий ишлар билан боғлаб олиб бора билиш, сессияларни мунтазам ўтказиб туриш талаб қилинади.

Кейинги йилларда Советнинг сессиялари камчиликларни далил танқид қилиш, муҳим масалаларни ишчанлик билан муҳокама этиш минбари бўлиб қолди. Масалан, шу йилнинг январь ойида ўтказилган VI сессияда қишлоқ Советининг 1957 йил ишлари ҳақидаги ҳисоботи муҳокама қилинди. Март ойида эса аҳолига медицина хизмати кўрсатиш, апрелда чигит экишнинг бориши, июнда — IX сессияда 1957-1958 ўқув йилининг якунлари, июль ойида маданий-маиший муассасаларнинг ишлари ҳақидаги масалалар кўрилди.

Советнинг сессиялари қоидага мувофиқ олдиндан тайёрлик кўрилиб ўтказилади. Қишлоқ Совети сессиясида кўриладиган масалаларни тайёрлашда ҳам, уни муҳокама қилишда ҳам депутатлар актив иштирок этадилар. Масалан, VII сессияда кўрилган «Чигит экишнинг бориши тўғрисида»ги масала қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг ва 15 депутатнинг иштироки билан тайёрланди. Тайёргарлик даврида улар қишлоқ советининг территориясидаги колхозларда чигит экишнинг ташкил қилинишини пухта ўргандилар. Шу жойнинг ўзида камчиликларни бартараф этишда колхоз активларига ёрдам бердилар. Текшириш натижаси сессиядан олдин қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг мажлисида муҳокама қилинди.

Шу масалани муҳокама қилишда колхозларнинг раислари, бригада бошлиқлари, кўпгина депутатлар, ҳаммаси бўлиб 77 киши қатнашди. Депутатлар томонидан чигит экишнинг бориши пухта ўрганилиши ва унинг кенг муҳокама қилиниши самарали натижалар берди. Чигит экиш кампанияси қисқа муддатда сифатли қилиб ўтказилди.

Шу келтирилган мисол бу қишлоқ Советида кабинетдан туриб раҳбарлик қилишдан воз кечилганлигидан, ҳар бир масалани шу ишга манфаатдор бўлган кишилар, депутатларнинг бевосита иштирокида ҳал этишга кўпроқ эътибор берилаётганлигидан далолат беради. Раҳбарликнинг бу услуби мавжуд камчиликларни ўз вақтида йўқотишга ва хўжалик ҳамда маданий қурилишнинг барча тармоқларида ишни яхшилашга катта ёрдам бермоқда.

Қишлоқ хўжалик доимий комиссияси пахтадан юқори ҳосил олиш учун курашда ва колхозлар, бригадалар, звенолар ўртасида социалистик мусобақани ташкил этишда колхозчиларга ҳар томонлама ёрдам бериб келмоқда. Колхоз ишлаб чиқаришида бевосита иштирок этаётган комиссия аъзолари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига илғор агротехникани жорий қилишда, ғўза парваришида механизациядан кўпроқ фойдаланишда бошқаларга намуна бўлдилар. Комиссия қоидага мувофиқ ўз йиғилишларини бевосита колхозларда, бригада дала шийпонларида ўтказади. Бу эса жойларда колхоз активлари ва мутахассисларнинг иштирокида кўриладиган масалани жонли равишда муҳокама қилиш имкониятини беради. Ҳозир мўл пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш қизғин бораётган бир вақтда комиссия аъзолари далаларда ишламоқдалар. Улар бригадаларда иссиқ овқат қандай ташкил этилганлигини, колхозчилар қанор, этаклар билан етарли даражада таъминланганлигини, терим ишлари қандай бораётганлигини, пахтани қуритиш ва ташиш ишларини ҳамда ҳар бир колхозчининг иш унумини ва шунга ўхшаган муҳим масалаларни текширадилар, бу ишларни ташкил этишда амалий ёрдам берадилар.

Шундай қилиб, доимий комиссия пахта йиғим-терим кампанияси билан боғлиқ бўлган барча масалаларга катта эътибор бермоқда, республикамизнинг асосий вазифаси — Ватанга 3 миллион тонна «оқ олтин»ни йиғиб-териб топширишда муносиб ҳисса қўшмоқда.

Қишлоқ Совети ҳузуридаги бошқа доимий комиссиялар ҳам яхши ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Масалан, чорвачилик комиссиясининг (раиси депутат Ҳайдаров) актив иштирокида қишлоқ советидаги колхозларда семменталь зотли моллар етиштирилди. Комиссия аъзолари бўлган депутатлар кўпроқ вақтларини колхознинг чорвачилик фермаларида ўтказадилар. Улар моллар қандай парвариш қилинаётганлигини, чорвачиликни ривожлантириш давлат планларининг бажарилишини назорат қилиб турадилар. Комиссия аъзолари қишлоқ совети территориясидаги колхозларда сут, тухум, гўшт ва бошқа маҳсулотлар топшириш планининг ошириб бажарилишида катта роль ўйнадилар.

Қишлоқ Совети ҳузуридаги доимий комиссияларнинг аъзолари корхоналар, муассасалар ва колхозларнинг ишларини муттасил назорат қилиб турадилар. Улар ишдаги камчиликларни ва хатоларни тезда бартараф қилишда корхона коллективларига, колхоз активларига ёрдам берадилар, қишлоқ Совети ва унинг ижроия комитети мажлисларига ҳал қилиниши лозим бўлган янги, муҳим масалаларни киритиб турадилар.

Соғлиқни сақлаш доимий комиссияси (раиси депутат Файзиев) Алимкентда янги касалхона қурилишининг ташаббусчиси бўлди. Комиссия ҳар бир корхонадаги ва колхоздаги барча имкониятларни пухта ўрганиб, қурилиш учун маблағ тўплаш тадбирларини белгилади. Комиссия белгилаган тадбирлар қишлоқ Совети ижроия комитетининг мажлисида кўрилди ва корхоналар ҳамда колхозларнинг янги касалхона қурилишида амалий иштирок этишлари тўғрисида қарор қабул қилинди. Ишчи кучлари ҳам топилди. Бу муҳим қурилишда Ворошилов номли колхознинг аъзолари, шунингдек пахта тозалаш ва ёғ заводи ишчилари актив иштирок этдилар. Қишлоқ советининг ташаббуси билан ёғ заводи касалхонага зарур бўлган мебеллар ва асбоб-ускуналар учун 20 минг сўм пул ажратди. Пахта заводи маблағи ҳисобига инвентарлар келтирилди. «Ленинобод» колхози эса ошхона қуришга маблағ берди. Натижада кўпчиликнинг кучи билан касалхона жуда қисқа муддатда қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди.

Қишлоқ Советининг депутатлари вақти-вақти билан сайловчилар олдида ҳисоб берадилар. Улар билан доимий алоқада бўлиб, сайловчиларнинг наказлари ва таклифларини амалга оширадилар.

Депутатларнинг аҳоли билан доимий алоқаларини мустаҳкамлашда қишлоқ Совети ҳузурида ташкил этилган «Депутатлар уйи» маълум даражада ёрдам бермоқда. Бу ерда депутатлар сайловчиларни мунтазам равишда қабул қилиб турадилар. Бу ерда республика Министрлар Совети, область ижроия комитети ва район ижроия комитетларининг қарорлари билан танишиш, турли темада консультациялар олиш, янги газета ва журналларни ўқиш мумкин.

Қишлоқ Совети сайловчиларнинг наказларини бажаришга катта эътибор беради. Масалан, сайловчилар «Ленинобод» колхозида водопровод ўрнатиш ва радиолаштириш, Алимкент — Оққўрғон орасидаги икки километрлик йўлга асфальт ётқизиш, Алимкент посёлкасидаги йўлкаларни ремонт қилиш, амбулатория ва клуб биноларини қуриб битказиш ҳақида наказ берган эдилар. Бу наказлар амалга оширилди. Умуман сайлов ўтгандан бери сайловчиларнинг 27 наказидан 22 таси бажарилди.

Қишлоқ Советининг катта ютуқларидан бири шуки, депутатларнинг кўпчилиги ишлаб чиқариш новаторларидир. Депутатлар прогрессив иш методларини ишлаб чиқаришга жорий қилишда, меҳнат унумдорлигини оширишда бошқаларга шахсан намуна бўладилар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари орасида пахтадан юқори ҳосил етиштираётган усталар ва олдинги сафда бораётган депутатлар кам эмас.

Қишлоқ Советининг депутатлари Т. Умаров, Г. Отабоев каби пахтадан мўл ҳосил етиштираётган новатор пахтакорлар жамоат ишларида ҳам актив иштирок этмоқдалар. Депутатлардан машҳур чорвадорлар Т. Ҳайдаров, Т. Қаршибоев ва А. Емцова ўртоқлар чорва маҳсулотлари етиштириш планларини ҳамма вақт ошириб бажарадилар. Шунинг билан бирга улар колхоз фермаларида тез-тез бўлиб турадилар, ўз тажрибаларини ўртоқлашадилар, ёш чорвадорларга яхши маслаҳатлар берадилар.

Алимкент қишлоқ Совети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилиш билан бирга, соғлиқни сақлаш, халқ маорифи, савдо ва қурилиш ишларига ҳам ўзининг ҳал қилувчи таъсирини кўрсатмоқда.

Сўнгги йилларда Алимкент қишлоғининг қиёфаси тубдан ўзгариб кетди. Қишлоқдаги маданий-маиший қурилиш ишларида қишлоқ Советининг роли бениҳоя каттадир. Қишлоқ Совети маданий-маиший объектлар қуришда, бинокорлик материаллари олишда, проект-смета ҳужжатларини тайёрлашда қурувчиларга яқиндан ёрдам беради. Бу ишга оталикка олган корхоналарни жалб этади. Советнинг сессия ва мажлисларида қурилишларни тезлаштириш, бу соҳада рўй бераётган камчиликларни тугатиш ҳақида аниқ тадбирлар белгиланади ва уни амалга ошириш учун курашилади.

Ана шундай бевосита берилган ёрдам натижасида колхозларда турли объектлар қурилди. Масалан, Тельман номли колхозда кейинги икки йил ичида клуб, қизил чойхона, ошхона, сартарошхона каби бинолар қад кўтарди. Бу йил ўрта мактаб ва 20 ўринли меҳмонхона қурилиши бошланди.

Кейинги йилларнинг тажрибаси Алимкент қишлоқ Совети активларининг сўзи билан иши бир эканлигини кўрсатди. Активларнинг хизмати ҳам ана шунда. Шу активларга бошчилик қилаётган ўртоқ Раҳмонов кўп йиллар мобайнида қишлоқ Советининг раиси бўлиб ишламоқда. У ҳамма вақт халқ билан бирга бўлади, меҳнаткашлар манфаатини кўзда тутиб иш кўради.

Ўртоқ Раҳмонов ҳақиқатан ҳам халқ хизматкоридир. У, аҳоли ўртасида катта обрў қозонган ва уларнинг ҳурматига сазовор бўлган депутатдир.

Партия ва ҳукуматимиз ўртоқ Раҳмоновнинг хизматларига юксак баҳо бериб, 1956 йилда уни Ленин ордени билан мукофотлади.

Ю. БАГДАСАРОВ.

ТОШКЕНТ ТАНКЧИЛАР БИЛИМ ЮРТИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА

ҚАҲРАМОН ХОНАСИДА

Суратда: жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари.
В. Кросовский фотоси.

Сталин номли Тошкент танкчилар билим юртининг ташкил этилганига 40 йил тўлди.

Танкчилар билим юрти 40 йил ичида шонли тарихий йўлни босиб ўтди. Билим юртининг дастлабки кадрлари ёш Совет республикасини қаттиқ туриб ҳимоя қилдилар. Улуғ Ватан уруши йилларида немис-фашист босқинчиларига қақшатғич зарба бердилар. Билим юртида етишиб чиққан баҳодир танкчилар Совет Қуролли Кучлари тарихида шонли саҳифалар очдилар. Шунинг учун ҳам билим юрти Ленин ордени билан мукофотланди.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони лейтенант Вальдемар Шаландиннинг Улуғ Ватан уруши даврида кўрсатган қаҳрамонликлари барча совет халқига маълумдир. У Курскдан Белгородга олиб борувчи шосседа кучлар тенг бўлмаганлигига қарамай, душман билан афсонавий жанг қилди, бу иродали йигит ана шу жангда Ватан учун мардларча ҳалок бўлди.

Вальдемар Шаландин танкчилар билим юртининг собиқ ўқувчисидир. У шу ерда олган билими туфайли ёвларга кескин зарба берди. Билим юртида бу қаҳрамон хотирасига махсус хона ажратилиб, унинг номи билан аталади. Хонада қаҳрамоннинг катта портрети осилган бўлиб, унинг остига: «Ўртоқ Шаландин кўрсатган мардлик ва жасорат офицерлик шуҳрати ва қаҳрамонликнинг намунаси бўлиб хизмат қилиши керак» деб ёзиб қўйилган. Портрет ёнига эса қаҳрамон ота-онасининг фото-суратлари, турли ҳужжат, комсомол билети ҳамда фронтдан ёзган сўнгги мактуби қўйилган. Шунингдек, бу хонада Склезнев, Козлов, Хаго ва бошқа кўпгина қаҳрамонларнинг портретларини учратиш мумкин. Булар билим юртининг собиқ ўқувчиларидирлар. Шаландин хонасини ҳарбий хизматчилар, ўқувчи-пионерлар ва меҳнаткашлар ҳурмат билан келиб кўрадилар.

Вальдемар Шаландин номи танкчилар билим юрти рўйхатига абадий ёзиб қўйилган. Кундалик кечки текшириш пайтида рота старшинаси унинг номини йўқлаганда, ўнг томондаги курсант:

— Совет Иттифоқи Қаҳрамони лейтенант Вальдемар Шаландин Ватанимиз мустақиллиги учун олиб борилган курашда қаҳрамонларча ҳалок бўлган! — деб жавоб беради.

Билим юртида тарбия олган Шаландин каби қаҳрамонларнинг ўлмас ишлари ёш курсантларни шонли традицияларни давом эттиришга илҳомлантиради.

Шу кунларда барча совет халқи КПСС XXI съезди шарафига янги-янги меҳнат зафарларини қўлга киритаётган бир пайтда Тошкент танкчилар билим юрти курсантлари ҳам жанговар ва сиёсий тайёргарликларда аъло натижаларга эришаётирлар.

В. ПРИШЧЕПА.

Сайёр илмий конференция

Тошкент темир йўлида илмий-техника жамиятининг 84 та бошланғич ташкилоти тузилиб, унга 1600 инженер-техник ва ишлаб чиқариш новаторлари жалб этилган. Яқинда бу жамиятнинг сайёр конференцияси бўлиб ўтди.

Конференцияда жамият президиумининг раиси, Тошкент темир йўлининг бош инженери В. Ф. Савельев ҳисобот доклади қилди. Докладчи жамият фаолиятига муфассал тўхталди. Жумладан у, инженер-техник ходимлар ва новаторлар ижодий ташаббусининг ошиши, юк ташиш давлат планининг бажарилиши учун курашда фан билан ишлаб чиқариш ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш тўғрисида гапирди.

Темир-йўл ишини яхшилаш учун жамият томонидан 20 дан ортиқ таклиф киритилган. Айрим таклифларнинг амалга оширилиши туфайли бир йилда 25 минг вагондан бошқа мақсадларда фойдаланиш имкони туғилди.

Конференция илмий-техника жамияти фаолиятини янада яхшилаш тадбирларини белгилади.

Н. СЕРГЕЕВ.

ХИРУРГНИНГ БАХТИ

Озода ва ёруғ операция хонаси. Оқ докадан оғиз ва бурунга ниқоб тутиб олган хирург, врач ва ҳамширалар операция столи атрофида. Аҳён-аҳёнда хирургнинг «Распаторни беринг, пинцет, скальпель, қисқич, нина» деган овозигина жимликни бузади.

Хирург бел ва оёқлари толиқаётганини аллақачондан бери сезаётган бўлса-да, қўллари бир секунд ҳам ишдан тўхтамасди. Ҳозир унинг бутун диққати беморни ўлимдан қутқариб қолишга қаратилган.

Мана, операция ҳам тугади, жароҳатга сўнгги ип тикилди. Хирург қўлларидан резинали қўлқоп, юзидаги ниқобни ечиб, эркин нафас олди. Хирург чарчаган. Лекин операция муваффақиятли чиққанидан у чарчаганини ҳам сезмас эди. Ахир, ҳар лаҳзаси соатдек туюлган 30 минут давомида киши ҳаётини сақлаб қолиш учун кескин кураш борди. Бу курашда хирург ғолиб чиқди, беморнинг ҳаётини сақлаб қолди.

Бу меҳрибон, жонкуяр хирург — Алексей Петрович Ли бўлади. У Гулистон районидаги касалхонада ишлайди. Тошкент медицина институтини тамомлаган ўртоқ Ли бу ерда 1953 йилдан буён хизмат қилади. Ана шу қисқа вақт ичида Алексей Петрович 345 беморни операция қилди, юзлаб кишиларнинг ҳаётини ўлим хавфидан сақлаб қолди. Ўз вазифасини виждонан ўтаётган меҳрибон хирургнинг иш жараёнида биронта ҳам бахтсиз ҳодиса содир бўлмади.

Алексей Петрович фақат беморларни даволаш билан кифояланиб қолмай, ўз иш тажрибасини ёш врачларга жон-дили билан ўргатади.

Ҳозир у аппендэктомия, қорин касалликларини, даволаш ишларини, сийдик йўлларида ҳосил бўлган тошчаларни олиб ташлаш, лапаротомия, қўл ёки оёқ жароҳатларини кесиб ташлаш каби операцияларни моҳирлик билан бажаради.

Унинг хизматидан аҳоли мамнун. Мана, врач столи устида бир даста хат. Хатларда Алексей Петровичга бўлган миннатдорчилик туйғулари ифодаланган. Ана шундай хатларнинг бирида:

«Мени операция столига ётқизганларида Сизга ҳаёт умиди билан қараган эдим. Шунда Сиз «тузалиб кетасиз!» деган эдингиз. Сизга чин юракдан раҳмат, Алексей Петрович! Сиз мени ўлимдан олиб қолдингиз, ҳаётимни сақладингиз, тузатдингиз!» дейилган эди.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

Умумий таълим политехника мактаби биносининг лойиҳаси

Москва Архитектура-қурилиш кенгаши 1000 ўқувчига мўлжалланган 11 йиллик умумий таълим политехника мактаби биносининг лойиҳасини маъқуллади. Бу мактаб Ватанимиз пойтахтининг Жануби-Ғарбий районида қурилади. Янги мактаб лойиҳасида болаларни ўқитишнинг икки босқичи ҳисобга олинган. Бу мактабда ўқишнинг биринчи босқичи биринчидан саккизинчи синфгача, иккинчи босқичи эса тўққизинчидан ўн биринчи синфгача олиб борилади.

Мазкур мактабда кенг, ёруғ ва қулай синф хоналаридан ташқари турли ўқув устахоналари, уй-рўзғор ишларини ўрганиш хонаси, электротехника, физика, химия, биология, машинашунослик, черчение, расм кабинетлари, мажлислар зали, физкультура зали, кутубхона, қироатхона ва ошхона ҳам бўлади.

Мактаб территориясида стадион қуриш, астрономия майдончасини ускуналаш, мевазор боғ ташкил қилиш ва тажриба участкалари барпо этиш кўзда тутилган.

Москвадаги бу мактаб биносининг қурилиши келаси йилдан бошланади. Ана шундай мактабларни Сталинградда, Новосибирскда ва бошқа бир қатор шаҳарларда ҳам қуриш мўлжалланмоқда. Янги мактаб лойиҳасини архитекторлардан К. Д. Френкель, Л. Г. Газеров, Н. С. Щербакова ва инженер-конструктор Г. И. Мадера яратганлар.

Суратда: 11 йиллик умумий таълим политехника мактаби биносининг макети.

Н. Грановский фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Шоир Мақсуд Шайхзода юбилейи

Шоир Мақсуд Шайхзоданинг туғилган кунига эллик йил ва ижодий фаолиятига ўттиз йил тўлганлиги муносабати билан 28 ноябрда Тошкент Адабиётчилар уйида шоирни қутлаш маросими бўлди. Филология фанлари кандидати О. Шарафутдинов Мақсуд Шайхзоданинг ижодий йўли тўғрисида доклад қилди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи номидан Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари К. Яшин юбиляр шоирни табриклади. Юбиляр номига келган табрикномалар ўқиб эшиттирилди.

Қаламкаш ўртоқлари шоирга ижодий фаолиятида янги муваффақиятлар тиладилар. (ЎзТАГ).

ҲОДИСА

„Бешта қўл соати бор..."

Тошкентдаги Октябрь райпишчеторгига қарашли 23-озиқ-овқат магазинининг сотувчиси Аҳмаджон Расулев савдо қилиб турган эди, икки киши прилавка яқинига келиб:

— Бешта қўл соати бор, шуни 500 сўм бериб олиб қолинг, — деди улардан бири.

Номаълум шахсларнинг бу таклифидан Расулев шубҳаланиб турган вақтда бирдан магазинга шаҳар автоинспекцияси инструктори младший лейтенант Попов кириб қолди. Воқеадан хабардор бўлгач, Попов шубҳали кишиларни дарҳол шаҳар милиция бошқармасига олиб келди.

Текшириш натижасида маълум бўлишича, шубҳали кишилар — Зуфар Камолитдинов ва Мансур Галаутдинов ҳалиги соатларни ва бир қанча саноат молларини Ўрта Чирчиқ районидаги қишлоқ магазинидан ўғирлаб, буюмларни сотиш учун Тошкентга келган эканлар.

Ўғрилар ўз қора ниятларини амалга оширишда магазин ходимларининг тушки овқатга кетганликларидан фойдаланиб, магазин орқасини тешганлар ва ичкари кириб, нарсаларни ўғирлаганлар.

Камолитдинов ва Галаутдиновлар ҳеч қаерда ишламай ўғрилик ҳамда безорилик билан шуғулланганликлари учун бундан олдин ҳам бир неча бор қамалиб чиққанликлари маълум бўлди. Ўғирланган моллар қишлоқ магазинига қайтариб берилди. Ўғрилар эса жиноий жавобгарликка тортилди.

А. МИРПЎЛАТОВ.

Рассом Чепраков асарлари виставкаси

Талантли рассом К. П. Чепраковнинг туғилганига эллик йил, ижодий фаолиятига йигирма беш йил тўлди.

Рассомнинг юбилейи муносабати билан Ўзбекистон рассомлар союзида ташкил қилинган виставка пойтахт меҳнаткашлари, томошабинларнинг диққатини ўзига тортмоқда. Мана бир полотно. Унда шаҳарлик хизматчиларнинг далага дам олиш учун чиққанлиги тасвирланган. «Дам олиш куни» деб ном қўйилган бу картина чиндан ҳам пишиқ композиция ва жонли бўёқлар билан ишланган полотнодир.

Шунингдек, виставкага қўйилган «Қайроққум сув омбори», «Чимён тоғлари», «Ёмғирдан сўнг», «Оқшом» картиналари ҳам ўзининг мазмундорлиги, бадиийлиги билан бошқа расмлардан ажралиб турибди.

Унинг бир қанча асарларида фидокорона меҳнат қилаётган турли касбдаги кишиларнинг характерлари ҳар хил бўёқларда усталик билан очиб берилган.

Рассомнинг бошқа асарлари ҳам виставкадан кенг ўрин олган.

А. ПЎЛАТОВ.

Тошкент шаҳар мактабларининг 10-синфларини битирган ўқувчилардан бир қанчаси завод-фабрикаларда қолиб ишлаш истагини билдирдилар. 38-мактабнинг ўнинчи синфини битирган М. Исмоилова, 90-мактабнинг 10-синфини битириб чиққан М. Иногомова ва З. Козаковалар ҳозир эгар-жабдуқ фабрикасида ишламоқдалар. Суратда: фабрика модельери Нина Бесседина (ўртада) М. Иногомова, М. Исмоилова ва З. Козаковаларга аёллар сумкасини қандай қилиб безаш усулини ўргатмоқда.

И. Гильдин фотоси.

Қизиқарли маълумотлар

☆ Ер юзида энг иссиқ жой — «Иссиқлик қутби» Ливиядаги Ал-Осиё атрофида бўлиб, бунда салқин ердаги иссиқлик 58 градусга боради.

☆ Энг совуқ жойлар — «Совуқлик қутби» Антарктида ва Ёқутистон АССРдаги Ўймакон районидадир. Ўймаконда совуқлик 71 градус, Антарктидадаги Восток станциясида эса 87,4 градус бўлади.

☆ «Қурғоқлик қутб»ларига жаҳондаги энг қуруқ жойлар киради. Судандаги Вади-Халф райони ва Чилидаги Атакама чўли шундай жойлардан ҳисобланади. Вади-Халфда атиги 3 йилда бир миллиметр, Атакамада бир йилда бир миллиметр қалинликда ёғин тушади.

☆ «Намлик қутб»лари — ёғин энг кўп бўладиган жойлар — Шарқий Ҳиндистондаги Черапунжи ва Гавай оролларидаги Ойалеала районларидир. Черрапунжида ўрта ҳисоб билан йилига 12660 миллиметр, Ойалеалада 12090 миллиметр қалинликда ёғин бўлади.

☆ «Шамоллар қутби» — энг кўп шамолли жой Антарктидадаги Виктория ери бўлиб, бу ерда шамолнинг тезлиги бир секундда 80 метрга етади, яъни бир соатда 200 километрдан ошади.

☆ Жаҳонда энг баланд тоғ шаршараси — Венецуэланинг Ориноко ҳавзасидаги Чури дарёсининг ирмоғидадир. Унинг баландлиги 979 метр, яъни сал кам бир километрга баравардир.

Ўзбекистонда янги ўрмонзорлар

Ўзбекистонда кузги дарахт кўчатлари ўтқазиш кенг кўламда бошлаб юборилди. Шу билан келгуси етти йил ичида республикада ўрмончиликни ривожлантиришнинг катта планини амалга оширишга киришилди. 1959-1965 йилларда республикада 290 минг гектар майдонда ўрмонзор барпо этилади.

Қизилқум, Қорақум, Марказий Фарғона ва Мирзачўлда янги яшил ўрмонзорлар пайдо бўлади. Республиканинг тоғли ва тоққа яқин бўлган зоналари ҳамда суғориш каналлари бўйида барпо этиладиган иҳота ўрмонлари бир неча минг километрга чўзилади. Шу йилнинг ўзида металлурглар шаҳри — Бекободдан Янгиер шаҳригача, химиклар шаҳри — Чирчиқдан тоғли Чимён курортигача бўлган темир йўл ёқалари ва автомобиль магистралларининг икки четида минг километрдан ортиқ масофага чўзилган иҳота ўрмонзорлари барпо этилади. (ЎзТАГ).

Телевизор Экранида

30 НОЯБРДА

12.00. Ёш томошабинлар театридан «Сирли сандиқ» спектакли олиб кўрсатилади.
19.00. «Пойтахтимиз меҳмонлари» циклидан эшиттириш.
19.50. Сўнгги ахборот.
20.05. Киножурнал.
20.15. Бадиий фильм — «Муз юрак ҳақида афсона».

1 ДЕКАБРДА

19.30. Ўзбек тилида «Ёш ўймакорлар» деган эшиттириш.
19.45. Киножурнал.
19.55. «Шарқ мамлакатлари адабиёти» циклидан адабий драматик эшиттириш. Ҳинд ёзувчиси Кришан Чандрнинг «Ойнинг доғлари» ҳикояси асосида ишланган инсценировка.
20.20. Сўнгги ахборот.
20.35. Бадиий фильм — «Навбатдаги сафар».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

1959 йилда спорт

Янги йил спорт календарида энг муҳим ва катта воқеа — Совет Иттифоқи халқларининг иккинчи спартакиадасидир. Жуда кенг масштабдаги бу мусобақа Москвада 9 августдан 18 августгача ўтказилади. Иттифоқ спартакиадаси олдидан жойларда спартакиадалар бўлади.

Спартакиада мусобақаларида миллионлаб кишилар қатнашади. Бу ҳуқуққа эга бўлиш учун спортчилар пухта тайёргарлик кўриб, ўз маҳоратларини ошира боришлари керак. Биринчи разряд нормасини бажармаган спортчи Москвага — спартакиадага боролмайди.

Спартакиада программасига спортнинг 23 тури киритилган. Шуни таъкидлаш керакки, қардош республикалар, Москва ва Ленинграднинг терма командаларидан ташқари, спортнинг ҳар хил турлари бўйича физкультура коллективлари ҳам спартакиадада қатнашадилар. Бундан ташқари мотоциклчилар, гандболистлар, елканчилар ва бошқалар СССР чемпиони номини олиш учун курашадилар.

1959 йилда халқаро мусобақалар сони анча кўпаяди. Фақат СССР терма командаларигина эмас, балки иттифоқчи республикалар, шаҳарлар ва кўнгилли жамият командалари ҳам ўз майдонларида чет эллик спортчи меҳмонларни қабул қиладилар, бинобарин улар чет элга бориб, мусобақаларда қатнашадилар.

Ҳар хил спорт турлари бўйича жаҳон ва Европа чемпионати ўтказилади. Чунончи Чилида баскетбол (эрлар командалари учун), Норвегияда коньки, Ҳиндистонда штанга, АҚШда ҳозирги замон пятиборьеси, Эронда эркин кураш ва Голландияда велосипед спорти бўйича жаҳон биринчилиги мусобақалари бўлади. Хотин-қизлар ўртасида коньки бўйича жаҳон чемпионати Свердловскда ва баскетбол бўйича эса Москвада ўтказилади.

СССР терма футбол командасининг Европа Кубоги учун Венгрия терма командаси билан мусобақалашиши ва Австрия, Голландия, Румыния, Чехословакия, Югославия командалари билан ўртоқлик учрашувлари ўтказиш мўлжалланади.

СССР терма енгил атлетика командаси жавоб визити билан АҚШга боради. Улуғ Британия енгил атлетикачилари Москвага, Германия Федератив Республикаси спортчилари Киевга келадилар.

Хуллас 1959 йил халқаро учрашувларга бой спорт мавсуми бўлади.

Ўзбекистон «Пахтакор» кўнгилли спорт жамиятининг Марказий Совети президиуми ҳам 1959 йилда ўтказиладиган спорт тадбирлари календарини тасдиқлади.

СССР халқлари II спартакиадаси олдидан 1959 йил 1 майгача (1-тур) «Пахтакор» жамияти Марказий совети коллективларида спортнинг энг оддий турлари бўйича мусобақалар ўтказилади. Сўнгра район марказларида мусобақалар ўтказилиб, ғолиблар область биринчилигида қатнашадилар. Жамият спортчилари ёшларнинг баҳорда ўтказиладиган республика спартакиадасида ҳам қатнашадилар. Альпинистлар 1959 йил 10 майда Ўзбекистоннинг энг кучли альпинистлари составида Чимёндаги традицион альпиниадада иштирок этадилар. «Пахтакор» спортчилари Симферополда ўтказиладиган (26 сентябрдан 3 октябргача) қишлоқ велосипедчилари шахсий команда биринчилиги Бутуниттифоқ мусобақасига борадилар.

Нальчик шаҳрида 3 октябрдан 6 октябргача от спорти, Батумида қишлоқ енгил атлетикачилари (26 сентябрдан 3 октябргача) ва Брест шаҳрида қишлоқ оғир атлетикачиларининг Бутуниттифоқ мусобақалари ўтказилади. «Пахтакор» физкультурачилари вакиллари ана шу мусобақаларнинг ҳаммасида қатнашиб, республикамиз спорт шарафи учун курашадилар.

Республикадаги бошқа спорт жамиятлари ҳам янги йилда жуда кўп, хилма-хил спорт мусобақалари ўтказадилар. 1959 йилги спорт тадбирларида қуйи физкультура коллективлари фаолиятини яхшилашга алоҳида эътибор берилади.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/XI да **Юрак ёнмоғи керак.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/XI да **Севилья сартароши.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Янги программа. **Музикали аттракцион.** Бугун 3 марта томоша кўрсатилади.

«ИСКРА» — 1 ва 2-залда кундуз ва кечқурун Сохталик, 3-залда кеч соат 5 гача **Октябрь кунларида,** кеч соат 7-10 минутдан **Сохталик.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Андрейка.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Тоғам Хасинто,** эрталаб соат 11-45 минут ва кеч 5 да **Андрейка,** кундуз 1 ярим ва кеч 6-45 минутда **Аршин мололон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

Москвада бўладиган Ўзбек санъати ва адабиёти декадаси олдидан 30 ноябрда **Комил Яшин** асари қайтадан ишланган спектакль

НУРХОН

4 парда, 5 кўринишли музикали драма.

Т. Жалилов ва **Г. Собитов** музикаси.

Режиссёр — **М. Миртолипов,** дирижёрлар — **Н. М. Гинзбург, Ф. Назаров,** рассомлар — **Ш. Шораҳимов, З. Ғопиов,** балетмейстер — **Р. Каримова.**

Спектакль кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон контораси

КИНОУСТАНОВКА ЭКРАНЛАРИГА

янги киноповестлар чиқаради

Бир аёл тақдири

М. Жавахишвили романи асосида ишланган.

Сценарий автори ва постановкачи — **Николай Санишвили.**

Оператор — **Дмитрий Фельдман.**

Композитор — **С. Цинцадзе.**

Бош ролларда:

Л. Элиава, Я. Трипольский, Г. Шавгулидзе, Т. Цулукидзе, А. Омиадзе, Г. Гегечкори, В. Долидзе, О. Коберидзе, Д. Окросцваридзе, М. Тбилели, М. Минеев, П. Сонгулашвилилар қатнашади.

Фильмни «Грузия-фильм» киностудияси 1957 йилда ишлаган.

Катта кўча

Сценарий автори ва режиссёр — **Х. А. Бардем.**

Оператор — **Мишель Кельбер.**

Бош ролларда:

Бэтси Блэр, Хосе Суарес, Ив Массар, Дора Долл.

Фильмни Париждаги «Плэй-арт», «Иберна-фильм» ва Мадриддаги «Сесарео Гонсалес», «Гион Продуксьонес синематографика» студиялари ишлаган, М. Горький номли киностудияда рус тилига таржима (дубляж) қилинган. Дубляж режиссёри — **Г. Шенотинник,** овоз оператори — **М. Шмелев.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиши бўлими 136, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135 Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132, Секретариат — 29040, Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 10021. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Б-621.